2025/535

2025.3.21.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2025/535 RENDELETE

(2025. március 18.)

a Reform- és Növekedéstámogató Eszköz Moldovai Köztársaság számára való létrehozásáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 212. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

rendes jogalkotási eljárás keretében ([1]),

mivel:

(1) Az Unió az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikkében hivatkozott értékeken alapul, amelyek közé tartozik a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartása is. Az említett értékek az Európai Tanács 1993. júniusi koppenhágai ülésén megállapított csatlakozási kritériumok (a továbbiakban: koppenhágai kritériumok) részét képezik, amelyek az uniós tagságra való jogosultság feltételeit alkotják.

(2) Az uniós bővítési folyamat meghatározott kritériumokra, méltányos és szigorú feltételrendszerre, valamint a saját érdemek elvére épül. Továbbra is alapvető fontosságú az „alapvető feladatok elsődlegessége” megközelítés melletti szilárd elkötelezettség, amely megköveteli a jogállamiságra, az alapvető jogokra, a demokratikus intézmények működésére és a közigazgatási reformra, valamint a gazdasági kritériumokra való erőteljes összpontosítást. Az előrehaladás attól függ, hogy a Moldovai Köztársaság (a továbbiakban: Moldova) végrehajtja-e az uniós vívmányokhoz való igazodáshoz szükséges reformokat.

(3) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja azt is megmutatta, hogy az uniós bővítés geostratégiai befektetés a békébe, a biztonságba és a stabilitásba. Az Unió teljes mértékben és egyértelműen elkötelezett Moldova uniós tagsági perspektívája mellett. Moldova Unió felé való orientációja és iránta való elkötelezettsége az ország stratégiai döntésének és az értékközösségben elfoglalt helyének erőteljes kifejeződése. Moldova uniós tagság felé vezető útjának szilárdan a reformok terén elért kézzelfogható és konkrét előrehaladáson kell alapulnia.

(4) Az Uniónak és Moldovának közös érdeke, hogy jövőbeli uniós tagsága érdekében Moldova előmozdítsa a politikai, jogi és gazdasági rendszereinek reformjára irányuló erőfeszítéseket, és támogassa csatlakozási folyamatát. Az uniós tagság kilátása erőteljes átalakító hatással bír, ösztönözve a kedvező demokratikus, politikai, gazdasági és társadalmi változásokat, és hozzájárul Moldova rezilienciájának megerősítéséhez.

(5) Az uniós tagság előnyeinek egy részét már a csatlakozás előtt biztosítani kell. Az említett előnyök középpontjában a gazdasági konvergencia áll. Moldova gazdasági konvergenciájának szintje jelenleg a vásárlóerő-egységben számított, egy főre jutó GDP-ben kifejezve továbbra is alacsony, az uniós átlag 29 %-át teszi ki, és nem javul elég gyorsan. A moldovai diaszpórát szintén Moldova társadalmi és gazdasági fejlődéséhez hozzájáruló fontos tényezőnek kell tekinteni.

(6) Mivel 2024 júniusában megkezdődtek a csatlakozási tárgyalások Moldovával, fontos biztosítani a Moldova csatlakozási folyamatához szükséges támogatást. Továbbá fontos, hogy a támogatás a csatlakozási tárgyalásokat folytató többi tagjelölt országhoz hasonló szintre nőjön, és hogy arányos mértékű források álljanak a rendelkezésére.

(7) A Moldovára vonatkozó növekedési terv végrehajtásához megfelelő finanszírozás szükséges egy célzott, új finanszírozási eszköz (a továbbiakban: az eszköz) keretében. Az eszköznek segítenie kell az országot a fenntartható gazdasági növekedésre irányuló reformok végrehajtásában és a bővítési folyamat alapkérdéseinek előmozdításában.

(8) Tekintettel Oroszország Ukrajna elleni jogellenes agressziós háborújára, amely súlyosan érintette Moldova biztonságát, gazdaságát és polgárainak megélhetését, valamint az országot és annak demokratikus intézményeit célzó, folyamatban lévő és példa nélküli hibrid támadásokra, az eszköznek arra kell törekednie, hogy támogassa Moldovát a jelentős kihívásokkal való szembenézésben, különösen a gazdaság, az energia, az élelmiszerek és az

([1]) Az Európai Parlament 2025. március 11-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2025. március 18-i határozata.

értékláncok tekintetében. Helyénvaló, hogy az eszköz kellő időben támogatást biztosítson Moldovának és lehetővé tegye Moldova számára, hogy megerősítse a szuverenitásába, demokratikus folyamataiba és intézményeibe való külföldi információmanipulációval és beavatkozással (a továbbiakban: külföldi információmanipuláció és beavatkozás) szembeni rezilienciáját.

(9) A Moldovára vonatkozó növekedési terv céljainak elérése érdekében hangsúlyt kell fektetni a beruházási területek tekintetében azon ágazatokra, amelyek valószínűleg a társadalmi és gazdasági fejlődés kulcsfontosságú multiplikátoraként fognak működni: a konnektivitás, az infrastruktúra – beleértve a fenntartható közlekedést – a dekarbonizáció, az energiaügy, a zöld és digitális átállást, a mezőgazdaságo és az élelmiszeripar, a vidékfejlesztés, továbbá az oktatás, a munkaerőpiaci részvétel és a készségfejlesztés, különös tekintettel a gyermekekre és a fiatalokra, valamint az életszínvonal emelésére az egész országban.

(10) Az eszköznek a Moldovára vonatkozó társulási menetrenden, valamint a keleti partnerségre vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv moldovai munkáján kell alapulnia – ez utóbbi komoly beruházásokat eszközölt az olyan kritikus ágazatokban, mint a konnektivitás, az energiahatékonyság és az energiabiztonság – elkerülve a meg nem térülő eszközöket –, az üzletfejlesztés és a versenyképesség. Az egységes uniós piachoz való jobb hozzáférés – a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség megvalósítása, az infrastruktúra javítása, valamint az uniós programokban és szakpolitikákban való részvétel révén – azonnali és kézzelfogható társadalmi-gazdasági előnyökkel fog járni, feltéve, hogy Moldova igazodik a releváns uniós egységes piaci szabályokhoz.

(11) A fenntartható közlekedési infrastruktúra elengedhetetlen a Moldova és az Unió közötti összeköttetések javításához, és hozzá kell járulnia Moldovának az uniós közlekedési hálózatba való integrációjához. A felülvizsgált transzeurópai közlekedési hálózatban (TEN-T) a Bizottság kiterjesztette a „Balti-tenger – Fekete-tenger – Égei-tenger" közlekedési folyosót Moldovára. A TEN-T referenciaként szolgál a fenntartható közlekedési infrastruktúra finanszírozásához, beleértve a környezetbarát közlekedési eszközöket, így például a vasutakat, valamint a közlekedés digitalizálását is. A határokon átnyúló energiainfrastruktúra-projektek és összeköttetések a tagállamokkal és az uniós bővítési partnerekkel létfontosságúak a regionális energiabiztonság és az Unión belüli integráció szempontjából.

(12) Az eszköznek támogatnia kell azon beruházásokat és reformokat, amelyek előmozdítják Moldovának a gazdaság és a társadalom digitális átalakulásához vezető útját, összhangban a „Digitális iránytű 2030-ig: a digitális évtized megvalósításának európai módja" című, 2021. március 9-i bizottsági közleményben bemutatott, 2030-as uniós jövőképpel, olyan inkluzív digitális gazdaságot ösztönözve, amely minden polgár számára előnyös. Az eszköznek törekednie kell arra, hogy megkönnyítse az általános célkitűzések és az Unióval kapcsolatos digitális célok Moldova általi elérését. Amint azt a Bizottság a 2023. június 15-i „Az 5G kiberbiztonsággal kapcsolatos eszköztár végrehajtása" című közleményében felvázolta, az 5G kiberbiztonsággal kapcsolatos eszköztárnak referenciaként kell szolgálnia a régióban a digitális infrastrukturális projektek biztonságát, rezilienciáját és integritásának védelmét biztosító uniós finanszírozáshoz.

(13) Az eszköz keretében nyújtott támogatást általános és konkrét célkitűzések teljesítéséhez, meghatározott kritériumok és egyértelmű kifizetési feltételek alapján kell biztosítani. Az említett általános és konkrét célkitűzéseket egymást kölcsönösen erősítő módon kell megvalósítani. Az eszköznek támogatnia kell a bővítési folyamatot azáltal, hogy felgyorsítja az uniós értékekhez, jogszabályokhoz, szabályokhoz, normákhoz, szakpolitikákhoz és gyakorlatokhoz (a továbbiakban: uniós vívmányok) való igazodást az uniós csatlakozás érdekében, felgyorsítja Moldovának az Unió egységes piacába történő fokozatos integrációját, valamint felgyorsítja az Unióhoz való társadalmi-gazdasági konvergenciáját. Az eszköznek elő kell mozdítania a jószomszédi kapcsolatokat is.

(14) A társadalmi-gazdasági konvergencia fokozásán túl az eszköznek hozzá kell járulnia a bővítési folyamat alapkérdéseivel kapcsolatos reformok felgyorsításához is, beleértve a jogállamiságot, az alapvető jogokat, többek között a menekültek, a kisebbségekhez – köztük a nemzeti és roma kisebbségekhez – tartozó személyek, valamint a leszbikus, meleg, biszexuális, transznemű és interszexuális (LMBTI) személyek jogait. Emellett javítania kell a demokratikus intézmények és a közigazgatások működését is; a közbeszerzést, az állami támogatások ellenőrzését és az államháztartási gazdálkodást; a korrupció valamennyi formája és a szervezett bűnözés elleni küzdelmet; a minőségi oktatást és képzést, valamint a foglalkoztatáspolitikákat; továbbá a régió zöld átállását, éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzéseit.

(15) Az eszköznek – a meglévő bővítési módszertannal összhangban – segítenie kell Moldovát az uniós tagságra való felkészülésben.

(16) Az eszköz hatályának veszélyeztetése nélkül ki kell egészítenie a meglévő gazdasági és pénzügyi párbeszédet, ezáltal fokozva a gazdasági integrációt és a gazdaságpolitikák többoldalú uniós felügyeletére való felkészülést.

(17) Az eszköznek elő kell mozdítania a hatékonysági elvek kidolgozását, tiszteletben tartva az egyéb uniós programok és eszközök keretében nyújtott támogatáshoz viszonyított addicionalitást és az azzal való kiegészítő jelleget, és törekedve az e rendelet szerinti segítségnyújtás és az Unió, a tagállamok, a harmadik országok, a multilaterális és regionális szervezetek és jogalanyok által nyújtott egyéb formájú támogatások – többek között export- és fejlesztési finanszírozásból álló integrált pénzügyi csomagok – közötti átfedések elkerülésére és a közöttük lévő szinergiák biztosítására. Moldova más uniós finanszírozási programokban való folyamatos részvétele alapvető fontosságú.

(18) Az inkluzív partnerségek elvével összhangban a Bizottságnak törekednie kell annak biztosítására, hogy Moldova parlamentjével, Moldova nemzeti jogi keretével összhangban helyi hatóságaival és a Moldovában lévő releváns érdekelt felekkel, beleértve a szociális partnerekkel és a civil társadalmi szervezetekkel megfelelően konzultáljanak, és hogy azok időben hozzáférjenek a releváns információkhoz azért, hogy érdemi szerepet tölthessenek be a programok megtervezésében és végrehajtásában, valamint a kapcsolódó nyomonkövetési folyamatokban.

(19) Az eszköz célkitűzéseinek támogatása és Moldovának a reformprogram végrehajtásához szükséges releváns kapacitásai megerősítése érdekében technikai segítségnyújtást és határokon átnyúló együttműködési segítségnyújtást kell biztosítani.

(20) Az eszköznek biztosítania kell az összhangot az Unió külső tevékenységének az EUSZ 21. cikkében meghatározott általános célkitűzéseivel, és biztosítania kell e célkitűzések támogatását, beleértve az Európai Unió Alapjogi Chartájában rögzített alapvető jogok tiszteletben tartását is. Így különösen, az eszköznek biztosítania kell az emberi jogok és a jogállamiság védelmét és előmozdítását.

(21) Az eszköznek ösztönöznie kell az innovációt, a kutatást, valamint az akadémiai intézmények és az ipar közötti együttműködést a zöld és digitális átállás támogatása érdekében, előmozdítva a helyi iparágakat, különös hangsúlyt fektetve a helyi mikro-, kis- és középvállalkozásokra, valamint az induló innovatív vállalkozásokra.

(22) Moldovának hiteles elkötelezettséget kell tanúsítania az európai értékek iránt, többek között az Unió közös kül- és biztonságpolitikájához (a továbbiakban: KKBP) való igazodása révén, beleértve az uniós korlátozó intézkedéseket is.

(23) Az eszköz végrehajtása során figyelembe kell venni az Unió stratégiai autonómiáját, valamint az Unió és tagállamai stratégiai érdekeit és az Unió alapját képező értékeket.

(24) Az eszköz hatálya alá tartozó tevékenységeknek támogatniuk kell az Unió szociális, éghajlati és környezetvédelmi normái felé való előrehaladást, valamint az ENSZ fenntartható fejlődési céljai, az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében elfogadott Párizsi Megállapodás (a továbbiakban: a Párizsi Megállapodás), a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény, valamint az elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló ENSZ-egyezmény felé való előrehaladást, és nem idézhetnek elő környezetkárosodást, illetve nem lehetnek ártalmasak a környezetre vagy az éghajlatra. Az eszköz keretében finanszírozott intézkedéseknek összhangban kell lenniük Moldova nemzeti energia- és klímatervével, nemzetileg meghatározott hozzájárulásával és a klímasemlegesség 2050-ig történő elérésére irányuló törekvésével. Az eszköznek hozzá kell járulnia az éghajlatváltozás mérsékléséhez, és az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaihoz való alkalmazkodásra való képességhez, és elő kell segítenie az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát. Így különösen, az eszköz keretében nyújtott finanszírozásnak elő kell mozdítania a dekarbonizált, klímasemleges, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens és körforgásos gazdaságra való átállást.

(25) E rendelet végrehajtásakor figyelembe kell venni az egyenlőségközpontú Unióra vonatkozó stratégiának megfelelően az egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség elvét. A rendelet végrehajtásának támogatnia kell és elő kell mozdítania a nemek közötti egyenlőséget és annak általános érvényesítését, biztosítania kell a nők érdemi részvételét a döntéshozatali folyamatokban, valamint a női önrendelkezés elősegítését, továbbá törekednie kell minden emberi jog valamennyi nő és lány általi teljes körű gyakorlásának védelmére és előmozdítására, valamint a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak megelőzésére és az ellene folytatott küzdelemre a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó releváns uniós cselekvési tervek, valamint a releváns tanácsi következtetések és nemzetközi egyezmények figyelembevétele mellett. E rendeletet továbbá a szociális jogok európai pillérének teljes körű tiszteletben tartásával kell végrehajtani, többek között a gyermekvédelem és a munkavállalói jogok tekintetében. Az eszköz végrehajtásának összhangban kell lennie a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel és annak jegyzőkönyvével, és biztosítania kell a hozzáférhetőséget az azokba való beruházások és a technikai segítségnyújtás terén, összhangban az (EU) 2019/882 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ([2]).

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/882 irányelve (2019. április 17.) a termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről (HL L 151., 2019.6.7., 70. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj).

(26) Az eszköznek – az európai zöld megállapodást mint Európa fenntartható növekedési stratégiáját, valamint az éghajlatváltozással és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzések az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között létrejött intézményközi megállapodásban ([3]) foglalt kötelezettségvállalásokkal összhangban történő kezelésének fontosságát tükrözve – hozzá kell járulnia azon átfogó célnak az eléréséhez, hogy az uniós költségvetési kiadások 30 %-át éghajlat-politikai célkitűzésekre, 2024-ben 7,5 %-át, 2026-ban és 2027-ben pedig 10 %-át a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzésekre fordítsák. Az (EU) 2021/947 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) 32. cikkében említett regionális beruházási platformok egyike, a Szomszédsági Beruházási Platform keretében jóváhagyott beruházási projektekre nyújtott vissza nem térítendő pénzügyi támogatás legalább 37 %-ának – a tartalékfeltöltést is beleértve – éghajlat-politikai célkitűzésekre kell irányulnia. Az említett összeget az EU nemzetközi éghajlat-politikai finanszírozásáról az OECD-nek való jelentéstételi kötelezettség, valamint más nemzetközi megállapodások és keretek szerinti kötelezettségek alapján kell kiszámítani, a riói mutatók felhasználásával. A 2021–2027-re szóló többéves pénzügyi keret valamennyi programjára alkalmazandó és „Az éghajlat-politika általános érvényesítése a 2021–2027-re szóló többéves pénzügyi keretben" című bizottsági szolgálati munkadokumentumban meghatározott uniós éghajlat-politikai együtthatókat már 2025 júniusában alkalmazni fogják a többéves pénzügyi keret 6. fejezete („Szomszédság és a világ") éghajlatváltozással kapcsolatos kiadásaira is. Az eszköz összhangban fog állni a 6. fejezet más eszközeinek megközelítésével a következetes éghajlat-politikai jelentéstétel Moldovában történő biztosítása érdekében. Az eszköznek olyan tevékenységeket kell támogatnia, amelyek teljes mértékben tiszteletben tartják az Unió éghajlat-politikai és környezetvédelmi normáit és prioritásait, valamint a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet.

(27) A projektek a Bizottság által elvégzett értékelést követően, valamint a Szomszédsági Beruházási Platform testületében részt vevő tagállamok kedvező véleményének függvényében kerülnek jóváhagyásra a Szomszédsági Beruházási Platform keretében.

(28) A Bizottságnak a tagállamokkal és Moldovával együttműködve biztosítania kell a megfelelést, a koherenciát, a következetességet és a kiegészítő jelleget, a segítségnyújtás átláthatóságának és elszámoltathatóságának növelését, többek között megfelelő belső kontrollrendszerek és csalás elleni politikák végrehajtása révén. Az eszköz keretébe tartozó támogatás rendelkezésre bocsátásának előfeltétele, hogy Moldova megóvja és tiszteletben tartja a hatékony demokratikus mechanizmusokat – többek között a többpárti parlamentáris rendszert, a szabad és tisztességes választásokat, a szabad, független és pluralista médiát, az igazságszolgáltatás függetlenségét – és a jogállamiságot, valamint biztosítja valamennyi emberi jogi kötelezettség tiszteletben tartását, ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait.

(29) Az eszközt a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz – Globális Európa (NDICI – Globális Európa), elsősorban a keleti szomszédság számára elkülönített pénzügyi allokáció 520 millió EUR értékű forrásaiból vissza nem térítendő támogatás formájában, valamint a 2025–2027-es időszakra vonatkozó, legfeljebb 1 500 millió EUR összegű hitelekből kell támogatni. A vissza nem térítendő támogatásnak fedeznie kell a 135 millió EUR értékű hitelekre vonatkozóan előírt 9 %-os tartalékfeltöltést, az e rendelet 18. cikkének (2) bekezdésében említett, a Szomszédsági Beruházási Platform keretében jóváhagyott projektek számára az Unió által biztosított támogatást, valamint kiegészítő támogatást, ideértve a civil társadalmi szervezeteknek nyújtott támogatást és a technikai segítségnyújtást is. A vissza nem fizetendő támogatást az (EU) 2021/947 rendelet 6. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti Szomszédság földrajzi programhoz rendelt keretösszegből kell finanszírozni. Amennyiben e rendelet másként nem rendelkezik, az (EU) 2021/947 rendeletben foglalt valamennyi rendelkezés alkalmazandó.

(30) A pénzeszközöknek a 19. cikk (3) bekezdésében említett, a támogatás céljából hitelek formájában történő felszabadításáról szóló határozatokat a 2025. január 1-jétől 2029. június 30-ig tartó időszak alatt kell elfogadni. E határidő biztosítja a Bizottság számára az érintett fizetési feltételek sikeres teljesítésének értékeléséhez és a pénzeszközök felszabadítására vonatkozó, ezt követő határozat elfogadásához szükséges időt.

(31) Annak érdekében, hogy maximalizálják az uniós pénzügyi támogatás multiplikátorhatását a további beruházások vonzása céljából, és biztosítsák az uniós ellenőrzést a kiadások felett, a reformprogramot támogató beruházásokat a Szomszédsági Beruházási Platformon keresztül kell végrehajtani. Moldovának a számára felszabadított hitelösszeg legalább 25 %-át a Szomszédsági Beruházási Platform keretében jóváhagyott beruházási projektek rendelkezésére kell bocsátania. Ez az Unió által e projektek számára nyújtott vissza nem térítendő támogatáson felül kerül biztosításra.

([3]) Az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti, a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére vonatkozó ütemtervről szóló, 2020. december 16-i intézményközi megállapodás (HL L 433. I, 2020.12.22., 28. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj).

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/947 rendelete (2021. június 9.) a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról, a 466/2014/EU európai parlamenti és tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) 2017/1601 európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 480/2009/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 209., 2021.6.14., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

(32) Az eszköz keretében nyújtott hitelekhez kapcsolódó pénzügyi kötelezettség nem képezi a külső tevékenységi garanciának az (EU) 2021/947 rendelet 31. cikke (4) bekezdése értelmében vett összegének részét.

(33) E rendeletre az Európai Parlament és a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 322. cikke alapján elfogadott horizontális költségvetési szabályokat kell alkalmazni. Az említett szabályokat az (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([5]) (a továbbiakban: a költségvetési rendelet) állapítja meg, és e szabályok meghatározzák különösen a költségvetés elkészítésére és – vissza nem térítendő támogatások, közbeszerzés, pénzügyi támogatás, vegyes finanszírozás és a külső szakértők költségeinek megtérítése útján történő – közvetlen irányítás és közvetett irányítás keretében való végrehajtására vonatkozó eljárást, továbbá rendelkeznek a pénzügyi szereplők felelősségével kapcsolatos ellenőrzésekről.

(34) Az eszköz keretében lehetővé kell tenni, hogy az odaítélési eljárások során adott esetben korlátozni lehessen a támogathatóságot a tevékenység sajátos jellege miatt, vagyha a tevékenység hatással van a biztonságra vagy a közrendre.

(35) Az eszköz hatékony végrehajtásának biztosítása – többek között Moldova európai értékláncokba való integrációjának elősegítése – érdekében az eszköz keretében finanszírozott és beszerzett valamennyi árunak és anyagnak a tagállamokból, Moldovából, tagjelölt országoktól és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás szerződő feleitől, valamint olyan országokból kell származnia, amelyek gazdaságuk méretét figyelembe véve az Unió által nyújtotthoz hasonló szintű támogatást nyújtanak Moldovának, továbbá amelyek számára a Bizottság Ukrajnában a külső támogatás kölcsönös igénybevételének lehetőségét biztosítja, kivéve, ha az áruk és anyagok észszerű feltételek mellett nem szerezhetők be az említett országok egyikében sem.

(36) Moldovával az eszközről szóló megállapodást kell kötni az Unió és Moldova közötti pénzügyi együttműködés elveinek megállapítása, valamint az eszköz keretében nyújtott uniós finanszírozás kontrolljával, felügyeletével, nyomon követésével, értékelésével, jelentésével és ellenőrzésével kapcsolatos szükséges mechanizmusok, az adókra, vámokra és díjakra vonatkozó szabályok, továbbá a szabálytalanságok, a csalás, a korrupció és az összeférhetetlenség megelőzésére, feltárására, kivizsgálására és korrekciójára irányuló intézkedések meghatározása érdekében. Következésképpen Moldovával hitelmegállapodást is kell kötni, amely konkrét rendelkezéseket állapít meg a hitelek formájában nyújtott finanszírozás kezelésére és végrehajtására vonatkozóan. Az eszközről szóló megállapodást és a hitelmegállapodást egyidejűleg és haladéktalanul továbbítani kell az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

(37) Az eszközről szóló megállapodásnak kötelezettséget kell előírnia Moldova számára, hogy – az uniós adatvédelmi elveknek és az alkalmazandó adatvédelmi szabályoknak megfelelően, a reformprogram végrehajtása érdekében biztosítsa a finanszírozásban részesülő személyekre és szervezetekre vonatkozó megfelelő adatok – többek között a tényleges tulajdonosokra vonatkozó információk – gyűjtését és az azokhoz való hozzáférést.

(38) Az eszköz végrehajtását a reformprogrammal kell alátámasztani, amely keretet biztosít az inkluzív, fenntartható társadalmi-gazdasági növekedés fellendítéséhez, egyértelműen megfogalmazva és összehangolva azokat az uniós csatlakozási követelményekkel és a bővítési folyamat alapkérdéseivel. A reformprogram átfogó keretként fog szolgálni az eszköz célkitűzéseinek eléréséhez. A reformprogramot Moldova parlamentjével és a releváns érdekelt felekkel, többek között a szociális partnerekkel és a civil társadalmi szervezetekkel szoros együttműködésben kell elkészíteni, és hozzájárulásuknak tükröződnie kell. Moldovának adott esetben és nemzeti jogi keretével összhangban törekednie kell a helyi hatóságok bevonására és a velük folytatott konzultációra. Az uniós támogatás folyósítását a kifizetési feltételeknek való megfeleléstől és a Bizottság által értékelt és hivatalosan jóváhagyott reformprogramban meghatározott reformok végrehajtása terén elért mérhető előrehaladástól kell függővé tenni. A pénzeszközök felszabadítását ennek megfelelően kell strukturálni, tükrözve az eszköz célkitűzéseit.

(39) A reformprogramnak tartalmaznia kell a célzott reformintézkedéseket és a kiemelt beruházási területeket, az említett intézkedések kielégítő végrehajtása terén tett előrehaladást vagy a teljesítést jelző mérhető minőségi vagy mennyiségi lépések formáját öltő kifizetési feltételeket, valamint az említett intézkedések végrehajtására vonatkozó ütemtervet. A reformprogramnak magában kell foglalnia továbbá a Szomszédsági Beruházási Platform keretében végrehajtandó tervezett beruházási projektek indikatív listáját is. Az említett lépések végrehajtását 2027. december 31-ig kell tervezni, de lehetővé kell tenni, hogy az ilyen lépések tárgyát képező intézkedések teljes végrehajtása 2027 utánra, de legkésőbb 2028. december 31-ig terjedhessen. A reformprogramnak be kell mutatnia Moldovának az eszközből nyújtott pénzeszközök felhasználása során a szabálytalanságok, a korrupció – többek között a magas szinten elkövetett korrupció –, a csalás és az összeférhetetlenség hatékony megelőzésére, feltárására és korrekciójára szolgáló

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2024/2509 rendelete (2024. szeptember 23.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (HL L, 2024/2509, 2024.9.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

rendszerét, valamint az eszközből és a más uniós programokból vagy más donoroktól származó kettős finanszírozás elkerülésére irányuló intézkedéseket.

(40) A reformprogramnak magyarázatot kell tartalmaznia arra vonatkozóan, hogy az intézkedések várhatóan hogyan járulnak hozzá az éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzésekhez és a jelentős károkozás elkerülését célzó elvhez, valamint a digitális átalakuláshoz.

(41) A reformprogram keretében hozott intézkedéseknek hozzá kell járulniuk a hatékony államháztartási irányítási és kontrollrendszer javításához, valamint az állami támogatások ellenőrzésének hatékony rendszeréhez, továbbá a pénzmosás, az adókikerülés, az adókijátszás, a csalás és a szervezett bűnözés megelőzéséhez, azzal a céllal, hogy valamennyi vállalkozás számára tisztességes feltételeket biztosítsanak. A reformprogramnak tartalmaznia kell az ilyen rendszerek, valamint a 32. tárgyalási fejezethez kapcsolódó konkrét lépések bemutatását Moldovának az ellenőrzéssel és kontrollal kapcsolatos követelményeinek az uniós előírásokkal való összhangba hozatala terén való támogatása érdekében. Abban az esetben, ha a pénzeszközök felszabadítása iránti kérelem a 19. cikk (2) bekezdésében említett, a 32. tárgyalási fejezethez kapcsolódó lépést foglal magában, a Bizottság kizárólag akkor fogadhat el a pénzeszközök felszabadítását jóváhagyó határozatot, ha az ilyen lépést pozitívan értékeli.

(42) A reformprogramról szóló megállapodásnak olyan mutatókat is magában kell foglalnia, amelyek segítségével értékelni lehet az eszköz e rendeletben meghatározott általános és konkrét célkitűzéseinek megvalósítása terén elért előrehaladást. Az említett mutatóknak nemzetközileg elfogadott mutatókon kell alapulniuk. A mutatóknak továbbá a lehető legnagyobb mértékben összhangban kell lenniük a Nyugat-Balkánra vonatkozó reformtervek (EU) 2024/1449 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([6]) szerinti jóváhagyásáról szóló bizottsági végrehajtási határozatban, valamint az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusz eredménymérési keretében foglalt fő teljesítménymutatókkal. A mutatóknak relevánsaknak, elfogadottaknak, hiteleseknek, egyszerűeknek és megbízhatóknak kell lenniük.

(43) A Bizottságnak az e rendeletben meghatározott kritériumok listája alapján kell értékelnie a reformprogramot. E rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni, hogy jóváhagyhassa a reformprogramot. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ([7]) megfelelően kell gyakorolni. A Bizottság megfelelően figyelembe veszi a 2010/427/EU tanácsi határozatot ([8]) és adott esetben az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) szerepét.

(44) A költségvetési rendelet 110. cikkének (2) bekezdése értelmében vett, az (EU) 2021/947 rendelet releváns rendelkezéseivel összhangban elfogadott munkaprogramnak ki kell terjednie az (EU) 2021/947 rendelet 6. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti Szomszédság földrajzi programokhoz rendelt keretösszegből finanszírozott összegekre.

(45) Tekintettel az eszköz végrehajtásával kapcsolatos rugalmasság szükségességére, lehetővé kell tenni Moldova számára, hogy a Bizottság végrehajtási határozatának módosítására irányuló, indokolással ellátott kérelmet nyújtson be a Bizottsághoz, amennyiben a reformprogramot – beleértve a releváns kifizetési feltételeket is – objektív körülmények miatt részben vagy egészben már nem tudná megvalósítani. Lehetőséget kell biztosítani Moldovának arra, hogy indokolással ellátott kérelmet nyújthasson be a reformprogram módosítására, adott esetben kiegészítések előterjesztésével is. Lehetővé kell tenni a Bizottság számára, hogy a végrehajtási határozatát módosítsa.

(46) Lehetővé kell tenni a reformprogramra előirányozott pénzügyi támogatás hitel formájában történő nyújtását. Moldova finanszírozási igényeivel összefüggésben helyénvaló a pénzügyi támogatást a költségvetési rendelet 224. cikkében előírt – és ugyanott egységes finanszírozási módszerként meghatározott – diverzifikált finanszírozási stratégia szerint megszervezni, amely várhatóan növelni fogja az uniós kötvények likviditását, valamint az uniós kötvénykibocsátás vonzerejét és költséghatékonyságát.

(47) Helyénvaló rendkívül kedvezményes feltételekkel hiteleket nyújtani Moldovának legfeljebb 40 éves futamidővel, és 2034 előtt nem megkezdeni a tőketörlesztést.

(48) Tekintettel arra, hogy Moldovának az eszköz keretében hitelek formájában nyújtott támogatással kapcsolatos pénzügyi kockázatok hasonlóak az (EU) 2021/947 rendelet szerinti hitelnyújtási műveletekhez kapcsolódó pénzügyi kockázatokhoz, az e rendelet szerinti hitelekből származó pénzügyi kötelezettségre vonatkozóan 9 %-os tartalékfeltöltési rátával kell tartalékot képezni, összhangban a költségvetési rendelet 214. cikkével, és a tartalékfeltöltés finanszírozását az (EU) 2021/947 rendelet 6. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti Szomszédság földrajzi programhoz rendelt keretösszegből kell fedezni.

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1449 rendelete (2024. május 14.) a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozásáról (HL L, 2024/1449, 2024.5.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj).

([7]) Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

([8]) A Tanács 2010/427/EU határozata (2010. július 26.) az Európai Külügyi Szolgálat szervezetének és működésének a megállapításáról (HL L 201., 2010.8.3., 30. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj).

(49) Az e rendelet szerinti hitelekből származó pénzügyi kötelezettségekre vonatkozó tartalékfeltöltési rátát 9 %-ban kell meghatározni, amelyet e rendelet hatálybalépésének napjától számítva legalább háromévente felül kell vizsgálni. A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az (EU) 2021/947 rendelet 31. cikke (5) bekezdésének negyedik albekezdése alapján felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadjon el.

(50) Annak biztosítása érdekében, hogy Moldova az első reformok végrehajtásához induló finanszírozással rendelkezzen, biztosítani kell számára előfinanszírozás formájában az eszköz keretében nyújtott pénzügyi támogatás teljes összegének – a civil társadalmi szervezeteknek nyújtott támogatást és a technikai segítségnyújtást is magában foglaló kiegészítő támogatás, valamint a hitelekre vonatkozó tartalékfeltöltés levonásával kiszámított – legfeljebb 18 %-át, a finanszírozás rendelkezésre állásától és az eszköz keretében nyújtott támogatás előfeltételeinek tiszteletben tartásától függően.

(51) Fontos garantálni mind a rugalmasságot, mind a programozhatóságot az uniós támogatás Moldovának történő nyújtása során. Moldovának hathavonta, legkésőbb a reformprogramot jóváhagyó bizottsági végrehajtási határozatban foglalt, a lépések tervezett teljesítésére vonatkozó határidőt követő két hónapon belül kellően indokolt kérelmet kell benyújtania a pénzeszközök felszabadítása iránt. E célból az eszköz keretében rendelkezésre álló pénzeszközöket meghatározott féléves ütemterv szerint kell felszabadítani, a finanszírozás rendelkezésre állásának függvényében, a Moldova által benyújtott, a pénzeszközök felszabadítására irányuló kérelem alapján, valamint azt követően, hogy a Bizottság ellenőrizte, hogy kielégítően teljesülnek-e mind a makroszintű pénzügyi stabilitással, a hatékony és eredményes államháztartási gazdálkodással, a költségvetés átláthatóságával és felügyeletével kapcsolatos általános feltételek, mind a releváns kifizetési feltételek. Amennyiben egy kifizetési feltétel nem teljesül a reformprogramot jóváhagyó végrehajtási határozatban megadott indikatív ütemterv szerint, a Bizottság a részleges kifizetésekre vonatkozó módszertan alapján részben vagy egészben visszatarthatja az említett feltételnek megfelelő pénzeszközök felszabadítását. A megfelelő visszatartott pénzeszközök kifizetésére a pénzeszközök felszabadítására nyitva álló következő időszakban és az indikatív ütemtervben meghatározott eredeti határidő után legfeljebb tizenkét hónappal kerülhet sor, feltéve, hogy a kifizetési feltételek teljesültek. A végrehajtás első évében az említett határidőt az eredeti negatív értékeléstől számított 24 hónapra kell meghosszabbítani.

(52) A költségvetési rendelet 116. cikkének (2) és (5) bekezdésétől eltérve, helyénvaló az állami költségvetésekhez való hozzájárulásokra vonatkozó kifizetési határidőt úgy meghatározni, hogy az a Moldovának történő folyósítás engedélyezéséről szóló határozat közlésének napján kezdődjön, valamint kizárni, hogy a Bizottság Moldovának késedelmi kamatot fizessen.

(53) A mentesítési eljárás keretében az Európai Parlament kérésére a Bizottságnak részletes tájékoztatást kell nyújtania az uniós költségvetésnek az eszköz keretében való végrehajtásáról – különösen az elvégzett ellenőrzések, többek között a feltárt hiányosságokra és a meghozott korrekciós intézkedések tekintetében –, valamint a Szomszédsági Beruházási Platform keretében jóváhagyott projektekről, beleértve adott esetben Moldova társfinanszírozásának összegét, valamint az egyéb – többek között más uniós finanszírozási eszközökből származó – hozzájárulások forrásait.

(54) Az EUSZ 29. cikke és az EUMSZ 215. cikke alapján elfogadott uniós korlátozó intézkedések keretében nem bocsáthatók rendelkezésre – sem közvetlenül, sem közvetve – pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások a jegyzékbe vett jogi személyek, szervezetek vagy szervek számára, illetve javára. Ilyen jegyzékbe vett szervezeteket, valamint a tulajdonukban lévő vagy ellenőrzésük alatt álló szervezeteket ennélfogva az eszköz nem támogathat.

(55) Az átláthatóság és az elszámoltathatóság érdekében Moldovának az eszköz keretében végrehajtott reformok és beruházások végrehajtása során összesítve közzé kell tennie az 50 000 EUR-nak megfelelő összeget meghaladó finanszírozási összegekben részesülő végső kedvezményezettekre vonatkozó adatokat.

(56) A költségvetési rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([9]), valamint a 2988/95/EK, Euratom ([10]) és a 2185/96/Euratom, EK ([11]) és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel ([12]) összhangban az Unió pénzügyi érdekeit arányos intézkedések útján kell védeni, ideértve a szabálytalanságok, a csalás, a korrupció, az összeférhetetlenség és a kettős finanszírozás megelőzésére, feltárására, korrekciójára és kivizsgálására irányuló intézkedéseket az elveszített, jogtalanul kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált pénzeszközök visszafizettetése érdekében.

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

([10]) A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj).

([11]) A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

([12]) A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

(57) Így különösen, az Európai Csalás Elleni Hivatalnak (OLAF) a 2185/96/Euratom, EK és a 883/2013/EU, Euratom rendelettel összhangban képesnek kell lennie arra, hogy igazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat – végezzen annak megállapítása céljából, hogy történt-e olyan csalás, korrupció vagy bármely más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit.

(58) A költségvetési rendelet 129. cikkével összhangban a Bizottság, az OLAF, az Európai Számvevőszék és adott esetben az Európai Ügyészség (EPPO) számára biztosítani kell a szükséges jogokat és hozzáférést, többek között az uniós pénzeszközök felhasználásában részt vevő harmadik felek részéről is.

(59) A Bizottságnak biztosítania kell, hogy az Unió pénzügyi érdekei az eszköz keretében hatékony védelemben részesüljenek. Tekintettel a Moldovának közvetett irányítás keretében is nyújtott pénzügyi támogatás nagy múltjára, valamint figyelembe véve az uniós belsőkontroll-standardokhoz és -gyakorlatokhoz való fokozatos igazodását, a Bizottságnak nagymértékben támaszkodnia kell Moldova belső kontrollrendszereinek és csalásmegelőzési rendszereinek működésére. Így különösen, a Bizottságot és az OLAF-ot, valamint adott esetben az Európai Ügyészséget haladéktalanul tájékoztatni kell a szabálytalanság, csalás, korrupció és összeférhetetlenség minden olyan gyanús esetéről, amely hatással van az eszköz szerinti pénzeszközök felhasználására.

(60) Továbbá Moldovának haladéktalanul jelentenie kell a Bizottságnak valamely első közigazgatási vagy bírósági ténymegállapítás tárgyát képező szabálytalanságokat – többek között a csalást –, és tájékoztatni kell a Bizottságot a közigazgatási és bírósági eljárások előrehaladásáról. A tagállamokban bevált gyakorlatokhoz való igazodás céljából e jelentéstételt elektronikus úton kell elvégezni, a Bizottság által létrehozott szabálytalanságkezelő rendszer alkalmazásával.

(61) Moldovának létre kell hoznia egy olyan nyomonkövetési rendszert, amely információt szolgáltat a reformprogram kifizetési feltételeinek teljesítéséről szóló, a pénzeszközök felszabadítására irányuló féléves kérelmet kísérő féléves jelentés számára. Moldovának olyan adatokat és információkat kell gyűjtenie, amelyek lehetővé teszik az eszköz által támogatott intézkedésekkel kapcsolatos szabálytalanságok, csalás, korrupció és összeférhetetlenség megelőzését, feltárását és korrekcióját, és biztosítania kell az ezen adatokhoz és információkhoz való hozzáférést.

(62) A Bizottságnak biztosítania kell, hogy egyértelmű nyomonkövetési és független értékelési mechanizmusok álljanak rendelkezésre az uniós költségvetés végrehajtása során a hatékony elszámoltathatóság és átláthatóság biztosítása érdekében, valamint az e rendelet célkitűzéseinek elérése terén tett előrehaladás hatékony értékelése érdekében.

(63) A Bizottságnak éves jelentést kell benyújtania az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz az e rendelet célkitűzéseinek megvalósítása terén elért előrehaladásról.

(64) A Bizottságnak el kell végeznie az eszköz értékelését annak befejezésekor.

(65) Moldovának támogatnia kell a szabad, független és pluralista médiát, amely javítja és előmozdítja az uniós értékek és a potenciális uniós tagsággal járó előnyök és kötelezettségek megértését, és egyúttal határozott lépéseket kell tennie a külföldi információmanipuláció és beavatkozás ellen. Biztosítaniuk kell továbbá a proaktív, egyértelmű és következetes nyilvános kommunikációt, többek között az uniós támogatásról. Az uniós finanszírozás címzettjeinek az Unió külső tevékenységeire vonatkozó kommunikációs és láthatósági kézikönyvvel összhangban aktívan fel kell tüntetniük az uniós finanszírozás eredetét, és biztosítaniuk kell az uniós finanszírozás láthatóságát.

(66) Az eszköz végrehajtását fokozott stratégiai kommunikációnak és társadalmi diplomáciának is kísérnie kell az uniós értékek előmozdítása, valamint az uniós támogatás hozzáadott értékének és annak kiemelése érdekében, hogy az eszköz milyen előnyökkel jár Moldova polgárai számára.

(67) Mivel e rendelet céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban azok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az EUSZ 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban e rendelet nem lépi túl az említett célok eléréséhez szükséges mértéket.

(68) Annak érdekében, hogy Moldova számára további késedelem nélkül kellő időben finanszírozást lehessen biztosítani, e rendeletnek az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon hatályba kell lépnie,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy és hatály

(1) E rendelet létrehozza a 2025–2027-es időszakra vonatkozó Reform- és Növekedéstámogató Eszközt a Moldovai Köztársaság (Moldova) számára (a továbbiakban: az eszköz).

(2) Az eszköz támogatja Moldovát az Unióval kapcsolatos reformok végrehajtásában – különös tekintettel az inkluzív és fenntartható társadalmi-gazdasági reformok és a bővítési folyamat alapkérdéseit érintő, az uniós értékekkel összhangban lévő reformokra –, valamint a Moldova reformprogramjának végrehajtásához szükséges beruházások megvalósításában.

(3) Amennyiben e rendelet másként nem rendelkezik, az (EU) 2021/947 rendelet alkalmazandó az eszköz végrehajtására.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „az eszközről szóló megállapodás”: a Bizottság és Moldova között létrejött megállapodás, amely megállapítja Moldova és a Bizottság e rendelet alapján folytatott pénzügyi együttműködésének alapelveit; e megállapodás a költségvetési rendelet 114. cikke (2) bekezdésének értelmében vett finanszírozási megállapodásnak minősül;

2. „bővítéspolitikai keret”: az e rendelet végrehajtására vonatkozó, az Európai Tanács és a Tanács által meghatározott átfogó szakpolitikai keret, amely magában foglalja a felülvizsgált bővítési módszertant, a Moldovával kötelező erejű jogviszonyt létrehozó megállapodásokat, adott esetben a tagjelölt országokkal folytatott csatlakozási tárgyalásokat szabályozó tárgyalási kereteket, továbbá az Európai Parlament állásfoglalásait, a Bizottság releváns – többek között adott esetben a jogállamiságról szóló – közleményeit, valamint a Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője közös közleményeit;

3. „hitelmegállapodás”: az Unió és Moldova között létrejött megállapodás, amely meghatározza az eszköz keretében biztosított hiteltámogatás feltételeit;

4. „reformprogram”: Moldova célzott reformjainak és kiemelt beruházási területeinek átfogó, koherens és rangsorolt összessége, amely tartalmazza a kapcsolódó intézkedések kielégítő előrehaladását vagy befejezését jelző kifizetési feltételeket, valamint az intézkedések végrehajtásának indikatív ütemtervét;

5. „intézkedések”: a III. fejezet szerinti reformprogramban meghatározott reformok és beruházások;

6. „kifizetési feltételek”: a pénzeszközök felszabadításának feltételei, amelyek a Moldova által végrehajtandó, megfigyelhető és mérhető minőségi vagy mennyiségi lépések formáját öltik, a III. fejezet szerinti reformprogramokban meghatározottak szerint;

7. „vegyesfinanszírozási művelet”: az uniós költségvetésből támogatott olyan művelet, amely az uniós költségvetésből nyújtott nem visszafizetendő támogatási formákat ötvöz fejlesztési vagy egyéb állami pénzügyi intézményektől – többek között exporthitel-ügynökségektől – vagy kereskedelmi pénzügyi intézményektől és befektetőktől származó visszafizetendő támogatási formákkal;

8. „végső kedvezményezett”: az eszköz keretében finanszírozásban részesülő személy vagy szervezet; a finanszírozás pénzügyi támogatásként rendelkezésre bocsátott része esetében a végső kedvezményezett Moldova államkincstára; a finanszírozás azon része esetében, amelyet a Szomszédsági Beruházási Platformon keresztül bocsátanak rendelkezésre, a végső kedvezményezett a beruházási projektet végrehajtó vállalkozó vagy alvállalkozó;

9. „jelentős károkozás elkerülése”: tartózkodás olyan gazdasági tevékenységek támogatásától vagy végzésétől, amelyek az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([13]) 17. cikke értelmében jelentős kárt okoznak adott esetben valamely környezeti célkitűzés tekintetében;

10. „Szomszédsági Beruházási Platform”: az (EU) 2021/947 rendelet 32. cikkében említett regionális beruházási platformok egyike.

3. cikk

Az eszköz célkitűzései

(1) Az eszköz általános célkitűzései a következők:

a) a bővítési folyamat támogatása azáltal, hogy a jövőbeli uniós tagságot célzó reformok elfogadása és végrehajtása révén felgyorsítja az uniós értékekhez, jogszabályokhoz, szabályokhoz, normákhoz, szakpolitikákhoz és gyakorlatokhoz (a továbbiakban: uniós vívmányok) való igazodást;

b) Moldovának az uniós egységes piacba való fokozatos integrációjának támogatása;

c) gyorsabb haladás Moldova gazdaságának az Unióhoz való társadalmi-gazdasági konvergenciája terén;

d) a tagállamokkal és az uniós bővítési partnerekkel fenntartott jószomszédi kapcsolatok előmozdítása, valamint az emberek közötti kapcsolatok megerősítése.

(2) Az eszköz konkrét célkitűzései a következők:

a) a bővítési folyamat alapkérdéseinek további megerősítése, ideértve a jogállamiságot és az alapvető jogokat, a demokratikus intézmények működését – beleértve a polarizáltság megszüntetését –, a közigazgatást és a gazdasági kritériumoknak való megfelelést; ez magában foglalja a független igazságszolgáltatás előmozdítását, a biztonság és a stabilitás megerősítését, a csalás és a korrupció valamennyi formája – beleértve a magas szinten elkövetett korrupciót, az oligarchák befolyásgyakorlását és a nepotizmust, a szervezett bűnözést, a határokon átnyúló bűnözést és a pénzmosást, valamint a terrorizmus finanszírozását, az adókijátszást, az adócsalást és az adókikerülést – elleni küzdelem megerősítését; a nemzetközi jog betartásának fokozását; a média és a tudományos élet szabadságának és függetlenségének megerősítését; a gyűlöletbeszéd elleni küzdelmet; a civil társadalom környezetének megteremtését, a szociális párbeszéd előmozdítását; a nemek közötti egyenlőségnek, a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítésének, valamint a nők és a lányok szerepvállalásának előmozdítását; a gyermekek jogai, a megkülönböztetésmentesség és a tolerancia előmozdítását; a menekültek és a kisebbségekhez tartozó személyek – köztük a nemzeti kisebbségek és a romák – jogai, valamint az LMBTI-személyek jogai tiszteletben tartásának biztosítását és megerősítését;

b) Moldovának az uniós KKBP-vel – többek között az uniós korlátozó intézkedésekkel – való teljes összehangolása felé való elmozdulás;

c) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújából és a Moldova destabilizálását célzó kísérletekből adódó kihívások enyhítésének segítése, a dezinformációval, a hibrid fenyegetésekkel és a – különösen Oroszország általi –, Moldova szuverenitása, demokratikus folyamatai és intézményei, valamint az Unió és értékei ellen irányuló külföldi információmanipulációval és beavatkozással szembeni küzdelem;

d) a vízumpolitikák Unióval való összehangolása felé való haladás;

e) a közigazgatás hatékonyságának megerősítése, kapacitások kiépítése és beruházás Moldova adminisztratív személyzetébe; az információkhoz való hozzáférés, a nyilvánosság általi ellenőrzés és a civil társadalom döntéshozatali folyamatokba való bevonásának biztosítása; az átláthatóság és az elszámoltathatóság, a strukturális reformok és a jó kormányzás támogatása minden szinten, többek között a közpénzek elosztásával és az azokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos felügyeleti és vizsgálati hatáskörük megerősítése tekintetében, valamint az államháztartási gazdálkodás, a közbeszerzések és az állami támogatások ellenőrzése területén; a Moldovában a nemzetközi igazságszolgáltatás támogatásában és érvényesítésében részt vevő kezdeményezések és szervek támogatása;

([13]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

f) Moldova átállásának felgyorsítása olyan fenntartható, klímasemleges és inkluzív gazdaságra, amely képes ellenállni az uniós egységes piac versenypiaci nyomásának, valamint stabil beruházási környezetre, és stratégiai függőségének csökkentése az energiaforrások diverzifikálása, beleértve a tagállamokkal és az uniós bővítési partnerekkel való összeköttetések fejlesztése révén az energiabiztonság és -függetlenség elérése érdekében;

g) Moldova uniós egységes piacba való gazdasági integrációjának ösztönzése, különösen a megnövekedett kereskedelmi és beruházási forgalom, valamint a reziliens értékláncok révén;

h) az uniós egységes piaccal való fokozott integráció támogatása a jobb és fenntartható összeköttetés révén, a transzeurópai hálózatokkal összhangban, a jószomszédi kapcsolatok és az emberek közötti kapcsolatok megerősítése érdekében;

i) 2050-re a klímasemleges gazdaságra való inkluzív és fenntartható zöld átállás felgyorsítása a Párizsi Megállapodással és az európai zöld megállapodással összhangban, valamennyi gazdasági ágazatra, különösen a mezőgazdaságra és az energiaágazatra kiterjedően, beleértve a dekarbonizált, klímasemleges, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens és körforgásos gazdaságra való átállást is, biztosítva ugyanakkor, hogy a beruházások tiszteletben tartsák a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet;

j) a digitális átalakulásnak és a digitális készségeknek – mint a fenntartható fejlődés és az inkluzív növekedés előmozdítóinak – a támogatása;

k) az innováció, a kutatás, valamint az akadémiai intézmények és az ipar közötti együttműködés ösztönzése a zöld és digitális átállás támogatása érdekében, előmozdítva a helyi iparágakat, különös hangsúlyt fektetve a helyi mikro-, kis- és középvállalkozásokra, valamint az induló innovatív vállalkozásokra;

l) a minőségi oktatás, képzés, átképzés és továbbképzés fokozása minden szinten, különös tekintettel a fiatalokra, beleértve az ifjúsági munkanélküliség kezelését, az agyelszívás megelőzését és a kiszolgáltatott közösségek – köztük a menekültek – támogatását, valamint a foglalkoztatási politikák – többek között a munkavállalói jogok – támogatása, összhangban a szociális jogok európai pillérével és a szegénység elleni küzdelemmel;

m) olyan tevékenységek támogatása, amelyek célja, hogy a moldovai polgárok jobban megértsék az uniós csatlakozási folyamat előnyeit, többek között kommunikációs kampányok révén.

4. cikk

Általános elvek

(1) Az eszköz keretében nyújtott támogatást a Bizottság az EU és Moldova közötti társulási megállapodásban, valamint az Unió bővítési szakpolitikájában foglalt, a gazdasági reformokra vonatkozó kulcsfontosságú elvekkel és célokkal összhangban kezeli.

(2) Az eszköz keretében megvalósuló együttműködés a szükségleteken alapul és előmozdítja a fejlesztéshatékonysági elveket, nevezetesen: Moldova fejlesztési prioritásokkal kapcsolatos felelősségvállalását, az egyértelmű feltételrendszer és kézzelfogható eredmények középpontba állításával, a szociális partnerekkel és a civil társadalmi szervezetekkel kialakított inkluzív partnerségeket, valamint az átláthatóságot és a kölcsönös elszámoltathatóságot. Az említett együttműködés az erőforrások eredményes és hatékony elosztásán és felhasználásán alapul.

(3) A makroszintű pénzügyi támogatás nyújtása nem tartozik az eszköz hatálya alá.

(4) Az eszköz keretében nyújtott támogatás kiegészíti az egyéb uniós programok és eszközök keretében nyújtott támogatásokat. Az e rendelet értelmében finanszírozásra jogosult tevékenységek támogatásban részesülhetnek más uniós programokból és eszközökből is, feltéve, hogy az ilyen támogatás nem ugyanazon költségeket fedezi, és hogy biztosított a megfelelő felügyelet és költségvetési ellenőrzés. A Bizottság biztosítja az eszköz és más uniós programok közötti kiegészítő jelleget és szinergiákat a támogatás megkettőzésének és a kettős finanszírozásnak az elkerülése érdekében.

(5) A Bizottság és a tagállamok fellépéseik kiegészítő jellegének, koherenciájának és hatékonyságának előmozdítása érdekében együttműködnek, és törekednek az e rendelet alapján nyújtott támogatások és az Unió, a tagállamok, harmadik országok, multilaterális és regionális szervezetek és jogalanyok, így például nemzetközi szervezetek és a releváns nemzetközi pénzügyi intézmények, ügynökségek és nem uniós donorok által egyéb formában nyújtott támogatások – többek között export- és fejlesztési finanszírozásból álló integrált pénzügyi csomagok – közötti átfedések elkerülésére és a közöttük lévő szinergiák biztosítására, összhangban a külső támogatás területén történő operatív koordináció

megerősítésére vonatkozó, már kialakult alapelvekkel, többek között a tagállamokkal való fokozott helyi szintű koordináció révén. Az ilyen helyi szintű koordináció magában foglalja a rendszeres és időben történő konzultációkat és az információk gyakori cseréjét az eszköz végrehajtása során.

(6) Az eszköz keretében végzett tevékenységek általánosan érvényesítik és előmozdítják a demokráciát, az emberi jogokat és a nemek közötti egyenlőséget, fokozatosan igazodnak az Unió szociális, éghajlat-politikai és környezetvédelmi normáihoz, adott esetben általánosan érvényesítik az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást, a katasztrófakockázat-csökkentést, a környezetvédelmet és a biológiai sokféleség megőrzését, többek között adott esetben környezeti hatásvizsgálatok révén, és támogatják az ENSZ fenntartható fejlődési céljai felé tett előrehaladást, előmozdítva azon integrált intézkedéseket, amelyek járulékos előnyöket teremthetnek, és koherens módon többféle célkitűzést is teljesíthetnek. Az említett tevékenységek elkerülik a meg nem térülő eszközöket, továbbá a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet és a „senkit nem hagyunk hátra” elvet, valamint az európai zöld megállapodást alátámasztó, a fenntarthatóság általános érvényesítésére irányuló megközelítést követik. A Szomszédsági Beruházási Platform keretében jóváhagyott beruházási projektekre nyújtott vissza nem térítendő pénzügyi támogatás legalább 37 %-ának – a tartalékfeltöltést is beleértve – éghajlat-politikai célkitűzésekre kell irányulnia.

(7) Moldova és a Bizottság biztosítja a nemek közötti egyenlőség, a nemek közötti egyenlőség érvényesítése és a nemi dimenzió integrálása szempontjainak figyelembevételét és előmozdítását a reformprogram előkészítése és az eszköz végrehajtása során. Moldova és a Bizottság megteszi a megfelelő intézkedéseket a nemen, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés megakadályozása érdekében. A Bizottság a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó cselekvési tervek keretében történő rendszeres jelentéstétel keretében beszámol az említett intézkedésekről.

(8) Az eszköz nem támogathat olyan tevékenységeket vagy intézkedéseket, amelyek összeegyeztethetetlenek Moldova energia- és klímatervével, a Párizsi Megállapodás szerinti, nemzetileg meghatározott hozzájárulásával vagy a klímasemlegesség 2050-ig történő elérésére irányuló törekvésével, sem az olyan tevékenységeket vagy intézkedéseket, amelyek előmozdítják a fosszilis tüzelőanyagokba történő beruházásokat, vagy jelentős káros hatást gyakorolnak a környezetre, az éghajlatra vagy a biológiai sokféleségre, kivéve, ha az ilyen tevékenységekre vagy intézkedésekre feltétlenül szükség van az eszköz célkitűzéseinek, különösen a 3. cikk (2) bekezdése c) pontjának eléréséhez, figyelembe véve az esetleges átmeneti megállapodásokat, valamint az energiabiztonság biztosítását célzó közép- és hosszú távú energiastratégiát követve. Az említett átmeneti megállapodásokat adott esetben megfelelő intézkedések kísérik az említett káros hatások elkerülése, megelőzése vagy csökkentése és – lehetőség szerint – ellensúlyozása érdekében.

(9) Az inkluzív partnerség elvével összhangban a Bizottság adott esetben törekszik a demokratikus ellenőrzés biztosítására, amelyMoldova kormányának Moldova parlamentjével, Moldova nemzeti jogi keretével összhangban a helyi hatóságaival, továbbá a releváns érdekelt felekkel, köztük a szociális partnerekkel és a civil társadalmi szervezetekkel, valamint adott esetben a kiszolgáltatott csoportokkal, a menekültekkel, és adott esetben valamennyi kisebbséggel és közösséggel való konzultációja formájában valósul meg annak érdekében, hogy lehetőségük legyen részt venni az eszköz keretében finanszírozásra jogosult tevékenységek alakításában, megtervezésében és végrehajtásában, valamint adott esetben a kapcsolódó nyomonkövetési, ellenőrzési és értékelési folyamatokban. Az említett konzultáció során törekedni kell Moldova társadalmi sokszínűségének képviseletére. Emellett a Bizottság biztosítja, hogy a moldovai civil társadalom, beleértve a nem kormányzati szervezeteket, a megfelelő állandó csatornákon keresztül közvetlenül jelenthesse a Bizottságnak a finanszírozással vagy a végső kedvezményezettekkel kapcsolatos szabálytalanságokat.

(10) A Bizottság – a tagállamokkal és Moldovával szorosan együttműködve – biztosítja a támogatásnyújtás során a fokozott átláthatóság és elszámoltathatóság iránti uniós kötelezettségvállalások végrehajtását, mégpedig többek között a belső kontrollrendszerek és a csalás elleni politikák végrehajtásának és erősítésének előmozdításával. A Bizottság az eszköznek a 24. cikkben említett eredménytábláján keresztül nyilvánosan hozzáférhetővé teszi a támogatás volumenére és elosztására vonatkozó információkat. Moldova a 20. cikkben leírtak szerint közzéteszi az eszköz keretében végrehajtott reformok és beruházások végrehajtásához uniós pénzeszközökben részesülő végső kedvezményezettekre vonatkozó naprakész adatokat.

5. cikk

Az uniós támogatás előfeltételei

(1) Az eszköz keretében nyújtott támogatás előfeltétele, hogy Moldova megóvja és tiszteletben tartja a hatékony demokratikus mechanizmusokat – többek között a többpárti parlamentáris rendszert, a szabad és tisztességes választásokat, a szabad, független és pluralista médiát, az igazságszolgáltatás függetlenségét és a jogállamiságot –, valamint biztosítja valamennyi emberi jogi kötelezettség tiszteletben tartását, ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait.

(2) A Bizottság a pénzeszközöknek – az előfinanszírozást is beleértve – az eszköz keretében Moldova részére történő felszabadítása előtt és az eszköz keretében nyújtott támogatás teljes időtartama alatt nyomon követi az (1) bekezdésben meghatározott előfeltételek teljesülését, megfelelően figyelembe véve a bővítéspolitikai keretet. A Bizottság a nyomonkövetési folyamat során figyelembe veszi a nemzetközi szervek, így például az Európa Tanács és az Európa Tanács Velencei Bizottsága, vagy az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala releváns ajánlásait is.

(3) Amennyiben a Bizottság megállapítja, hogy az (1) bekezdésben meghatározott előfeltételek némelyike nem teljesül, a Bizottság erre vonatkozó határozatot fogad el, és mindenekelőtt visszatartja a 19. cikk szerinti pénzeszközök felszabadítását, függetlenül attól, hogy a 10. cikkben említett kifizetési feltételek teljesülnek-e. A Bizottság a határozatáról tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

II. FEJEZET

FINANSZÍROZÁS ÉS VÉGREHAJTÁS

6. cikk

Végrehajtás

(1) Az eszközt az NDICI – Globális Európa égisze alatt 520 millió EUR értékű forrás támogatja vissza nem térítendő támogatás, valamint legfeljebb 1 500 millió EUR összegű hitelek formájában. A hitelek összege nem képezi részét a külső tevékenységi garancia (EU) 2021/947 rendelet 31. cikkének (4) bekezdése értelmében vett összegének.

(2) A vissza nem térítendő pénzügyi támogatást a 2025. január 1. és 2027. december 31. közötti időszakra az (EU) 2021/947 rendelet 6. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti Szomszédság földrajzi programhoz rendelt keretösszegből kell finanszírozni. Ennek fedeznie kell a 135 millió EUR értékű hitelekre vonatkozó tartalékfeltöltést, a 18. cikk (2) bekezdésében említett, a Szomszédsági Beruházási Platform keretében jóváhagyott projektek számára az Unió által biztosított támogatást, valamint kiegészítő támogatást, ideértve a civil társadalmi szervezeteknek nyújtott támogatást és a technikai segítségnyújtást is. Az említett finanszírozást az (EU) 2021/947 rendelettel összhangban kell végrehajtani.

A 19. cikk (3) bekezdésében említett, hitelek formájában nyújtott támogatásra szánt pénzeszközök felszabadításáról szóló határozatokat a 2025. január 1-jétől 2029. június 30-ig tartó időszak alatt kell elfogadni.

(3) Az uniós támogatás felszabadítását a Bizottság a reformprogramban foglalt reformok kulcsfontosságú elveivel és célkitűzéseivel összhangban kezeli. A (2) bekezdésben említett kiegészítő támogatás és a (6) bekezdésben említett források kivételével valamennyi pénzeszközt évente két részletben kell rendelkezésre bocsátani, a szükséges reformoknak a reformprogramban és a bizottsági végrehajtási határozatban elfogadott, meghatározott határidőkön belüli teljesítése alapján.

(4) Moldovának a számára felszabadított hitel legalább 25 %-át az (EU) 2021/947 rendelet 32. cikkében említett regionális beruházási platformok egyike, a Szomszédsági Beruházási Platform keretében jóváhagyott beruházási projektek rendelkezésére kell bocsátania. Az eszközről szóló megállapodásnak részletesen ismertetnie kell e kötelezettséget, valamint végrehajtásának részletes szabályait és elveit. E kötelezettség megszegése az e rendelet 19. cikkében említett, az eszköz keretében végrehajtott további műveletek felfüggesztését és a szóban forgó összegek Moldovával való visszafizettetését vonja maga után.

(5) A kiegészítő támogatás a (2) bekezdésben említett teljes vissza nem térítendő pénzügyi támogatás legalább 20 %-ának felel meg.

(6) A (2) bekezdésben említett vissza nem térítendő támogatás legfeljebb 1 %-a felhasználható az eszköz végrehajtásához kapcsolódó technikai és igazgatási segítségnyújtásra, így például az eszköz irányításához és célkitűzéseinek megvalósításához szükséges előkészítő intézkedésekre, nyomonkövetési, kontroll-, ellenőrzési és értékelési tevékenységekre, különösen tanulmányokra, szakértői találkozókra, képzésekre, a Moldova hatóságaival folytatott konzultációkra, konferenciákra, Moldova nemzeti jogi keretével összhangban a helyi hatóságokkal, valamint a releváns érdekelt felekkel, köztük a szociális partnerekkel és a civil társadalmi szervezetekkel való konzultációra, tájékoztatási és kommunikációs tevékenységekre, többek között inkluzív felkeresési tevékenységekre, valamint az Unió politikai prioritásainak kommunikációjára, amennyiben az eszköz célkitűzéseihez kapcsolódnak, az információfeldolgozásra és -cserére összpontosító informatikai hálózatokkal kapcsolatos kiadásokra, szervezeti információtechnológiai eszközökre, valamint minden egyéb kiadás fedezésére, amely a központban és az uniós küldöttségnél merül fel az eszközhöz szükséges igazgatási és együttműködési támogatással összefüggésben. A kiadások emellett fedezhetik az átláthatóságot támogató és egyéb tevékenységeknek – így például a projektek vagy a programok helyszínen történő minőség-ellenőrzésének és nyomon követésének – a költségeit, valamint a reformok és beruházások értékelésével és végrehajtásával kapcsolatos partneri tanácsadás és szakértői közreműködés költségeit.

(7) A nemzetközi támogatás maximalizálása érdekében a donorok a költségvetési rendelet 21. cikkének (2) bekezdése értelmében vett külső címzett bevételek révén hozzájárulhatnak az eszköz végrehajtásához.

7. cikk

A személyek és szervezetek támogathatóságára, az áruk és az anyagok eredetére, valamint az eszköz szerinti korlátozásra vonatkozó szabályok

(1) Az (EU) 2021/947 rendelet 28. cikkétől eltérve, az eszköz keretében finanszírozott tevékenységekre vonatkozó közbeszerzési és vissza nem térítendő támogatási eljárásokban részt vehetnek nemzetközi és regionális szervezetek, valamint minden olyan természetes személy, aki a következő országok állampolgára, illetve olyan jogi személyek, amelyek ténylegesen székhellyel rendelkeznek a következő országokban:

a) a tagállamok, Moldova, a tagjelölt országok és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás szerződő felei;

b) azon országok, amelyek gazdaságuk méretét figyelembe véve az Unió által nyújtott támogatás mértékéhez hasonló támogatást nyújtanak Moldovának, és amelyek számára a Bizottság biztosítja Moldovában a külső támogatás kölcsönös igénybevételének lehetőségét.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában említett kölcsönös igénybevételi lehetőség minden olyan esetben – legalább egyéves, korlátozott időtartamra – biztosítható, amennyiben egy ország egyenlő feltételek mellett támogatásra jogosítja az uniós jogalanyokat és az eszköz alapján jogosult országok jogalanyait.

A Bizottság a Moldovával folytatott konzultációt követően határoz a kölcsönös igénybevételi lehetőségről.

(3) Az eszköz keretében finanszírozott és beszerzett valamennyi árunak és anyagnak az (1) bekezdés a) és b) pontjában említett valamely országból kell származnia, kivéve, ha az említett áruk és anyagok észszerű feltételek mellett nem szerezhetők be az említett országok egyikében sem. Emellett a (6) bekezdésben meghatározott korlátozásokra vonatkozó szabályok is alkalmazandók.

(4) Az e cikkben megállapított támogathatósági szabályok nem alkalmazandók és nem keletkeztetnek állampolgársághoz kapcsolódó korlátozásokat az olyan természetes személyekre vonatkozóan, akik egy támogatható vállalkozó vagy adott esetben alvállalkozó alkalmazásában vagy vele más jogszerű szerződéses viszonyban állnak, kivéve, ha az állampolgársághoz kapcsolódó korlátozások a (6) bekezdésben előírt szabályokon alapulnak.

(5) A valamely szervezettel együtt társfinanszírozott, vagy a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdése első albekezdésének c) pontjában említett szervezetekkel közvetlen vagy közvetett irányítás útján végrehajtott tevékenységek esetében az e cikkben foglalt szabályokon felül az említett szervezetekre alkalmazandó szabályok is alkalmazandók, beleértve adott esetben az e cikk 6. bekezdésében foglalt, és az említett szervezetekkel kötött finanszírozási megállapodásokban és szerződéses dokumentumokban megfelelően tükrözött korlátozásokat is.

(6) Az áruk és anyagok támogathatóságára és származására vonatkozó, az (1) és (3) bekezdésben meghatározott szabályok, valamint a (4) bekezdésben említett természetes személyek állampolgárságára vonatkozó szabályok korlátozhatók az odaítélési eljárásokban részt vevő jogalanyok állampolgársága, földrajzi elhelyezkedése vagy jellege, valamint az áruk és anyagok földrajzi származása tekintetében, amennyiben:

a) ilyen korlátozásokra a tevékenység vagy az egyedi odaítélési eljárás sajátos jellege vagy célkitűzései miatt van szükség, vagy amennyiben az említett korlátozások szükségesek a tevékenység hatékony végrehajtásához;

b) a tevékenység vagy az egyedi odaítélési eljárások hatással vannak a biztonságra vagy a közrendre, különösen az Unió, a tagállamok vagy Moldova stratégiai eszközei és érdekei tekintetében, beleértve a digitális infrastruktúra – többek között az 5G hálózati infrastruktúra –, a kommunikációs és információs rendszerek és a kapcsolódó ellátási láncok biztonságát, rezilienciáját és integritásának védelmét.

(7) A nem támogatható országokból származó ajánlattevők és részvételre jelentkezők támogathatóknak tekinthetők sürgős esetekben vagy a szolgáltatásoknak az érintett országok és területek piacán tapasztalt hiánya esetén, vagy más olyan kellően indokolt esetekben, amikor a támogathatósági szabályok alkalmazása lehetetlenné tenné vagy túlzottan megnehezítené egy tevékenység megvalósítását.

(8) Az EUSZ 29. cikke és az EUMSZ 215. cikke alapján elfogadott uniós korlátozó intézkedések keretében nem bocsáthatók rendelkezésre – sem közvetlenül, sem közvetve – pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások az uniós korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó jogi személyek, szervezetek és szervek számára, illetve javára. Az ilyen személyek és szervezetek, valamint a tulajdonukban vagy ellenőrzésük alatt álló szervezetek nem támogathatók az eszközből sem közvetve, sem közvetlenül, sem közvetett tulajdonosként, sem az ellátási láncba tartozó alvállalkozóként, sem végső kedvezményezettként.

8. cikk

Az eszközről szóló megállapodás

(1) A Bizottság az eszközről szóló megállapodást köt Moldovával az eszköz végrehajtására vonatkozóan, amely meghatározza a finanszírozás folyósítására vonatkozó kötelezettségeket és kifizetési feltételeket.

(2) Az eszközről szóló megállapodást a 15. cikkel összhangban ki kell egészíteni egy hitelmegállapodással, amely konkrét rendelkezéseket határoz meg a hitel formájában nyújtott finanszírozás kezelésére és végrehajtására vonatkozóan. Az eszközről szóló megállapodást és többek között az ahhoz kapcsolódó bármely dokumentumot – egyidejűleg és késedelem nélkül – az Európai Parlament és a Tanács rendelkezésére kell bocsátani.

(3) Moldova csak az eszközről szóló megállapodás és a hitelmegállapodás hatálybalépését követően részesülhet finanszírozásban.

(4) A Moldovával kötött, az eszközről szóló megállapodás és hitelmegállapodás biztosítja a költségvetési rendelet 129. cikkében meghatározott kötelezettségek teljesítését.

(5) Az eszközről szóló megállapodás részletes rendelkezéseket állapít meg különösen a következőkre vonatkozóan:

a) Moldova azon kötelezettségvállalása, hogy határozott előrehaladást ér el a csalás elleni küzdelem szilárd jogi keretének kialakítása terén, továbbá hatékonyabb és eredményesebb kontrollrendszereket hoz létre, beleértve a megfelelő mechanizmusokat a visszaélést bejelentő személyek védelmére, valamint a megfelelő mechanizmusokat és intézkedéseket a szabálytalanságok, a csalás, a korrupció és az összeférhetetlenség hatékony megelőzésére, felderítésére és korrekciójára, valamint a pénzmosás, a szervezett bűnözés, a közpénzek hűtlen kezelése, a terrorizmus finanszírozása, az adókikerülés, az adócsalás és az adókijátszás, valamint az eszköz keretében nyújtott pénzeszközöket érintő egyéb jogellenes tevékenységek elleni küzdelem fokozására;

b) a pénzeszközök 19. cikk szerinti felszabadítására, visszatartására és csökkentésére vonatkozó szabályok;

c) Moldova azon kötelezettsége és az arra vonatkozó részletes szabályok, hogy a 6. cikk (4) bekezdésével összhangban a teljes hitelösszeg egy részét a Szomszédsági Beruházási Platform keretében jóváhagyott beruházási projektek rendelkezésére bocsássa;

d) az irányítással, kontrollal, felügyelettel, nyomon követéssel, értékeléssel, jelentéstétellel és ellenőrzéssel, valamint a rendszer-felülvizsgálatokkal, a vizsgálatokkal, a csalás elleni intézkedésekkel és az együttműködéssel kapcsolatos tevékenységek;

e) a Bizottságnak történő, azzal kapcsolatos jelentéstételre vonatkozó szabályok, hogy teljesülnek-e és hogyan a 10. cikkben említett kifizetési feltételek;

f) az adókra, illetékekre és díjakra vonatkozó szabályok, az (EU) 2021/947 rendelet 27. cikkének (9) és (10) bekezdésével összhangban;

g) a szabálytalanságok, a csalás, a korrupció és az összeférhetetlenség eredményes megelőzését, feltárását és korrekcióját szolgáló intézkedések, valamint az e rendelet alapján uniós pénzeszközöket végrehajtó személyek vagy szervezetek azon kötelezettsége, hogy haladéktalanul értesítsék a Bizottságot, az OLAF-ot, és adott esetben az Európai Ügyészséget a szabálytalanságok, a csalás, a korrupció, az összeférhetetlenség, valamint az eszköz keretében nyújtott pénzeszközöket érintő egyéb jogellenes tevékenységek gyanús vagy tényleges eseteiről és azok nyomon követéséről;

h) a 21. és a 22. cikkben említett kötelezettségek, beleértve a Moldova általi adatgyűjtésre, valamint a Bizottság, az OLAF, a Számvevőszék és adott esetben az EPPO adatokhoz való hozzáférésére vonatkozó pontos szabályokat és időkeretet;

i) eljárás annak biztosítására, hogy a hiteltámogatás folyósítási kérelmei a rendelkezésre álló hitelösszegen belül maradjanak a 6. cikk (1) bekezdésével összhangban;

j) a Bizottság azon jogosultsága, hogy az Unió pénzügyi érdekeit sértő és Moldova által nem orvosolt szabálytalanság, csalás, korrupció vagy összeférhetetlenség, a minőségi és mennyiségi lépések visszafordítása vagy az eszközről szóló megállapodásban meghatározott valamely kötelezettség súlyos megsértése esetén arányosan csökkentheti az eszköz keretében nyújtott támogatást és visszafizettetheti az eszköz célkitűzéseinek elérésére fordított bármely, a 6. cikk (1) bekezdésében említett összeget, vagy kérheti a hitel lejárat előtti visszafizetését;

k) az eszköz végrehajtásának nyomon követését és a 3. cikkben meghatározott célkitűzések elérésének értékelését célzó, Moldova általi jelentéstétel szabályai és eljárásai;

l) Moldova azon kötelezettsége, hogy a 20. cikkben említett adatokat elektronikus úton továbbítsa a Bizottságnak.

III. FEJEZET

REFORMPROGRAM

9. cikk

A reformprogram benyújtása

(1) Annak érdekében, hogy e rendelet keretében bármely támogatásban részesüljön, Moldovának a 2025–2027-es időszakra vonatkozó, az EU és Moldova közötti társulási megállapodásban foglalt, az európai szomszédságpolitika keretében és a bővítéspolitikai keretben elfogadott társadalmi-gazdasági és alapvető reformok kulcsfontosságú elvein és célkitűzésein alapuló reformprogramot kell benyújtania a Bizottságnak.

(2) A reformprogram átfogó keretet biztosít a 3. cikkben meghatározott általános és konkrét célkitűzések eléréséhez, meghatározva a Moldova által végrehajtandó reformokat, valamint a beruházási területeket. A reformprogram átfogó és koherens csomagban tartalmazza a reformok végrehajtását célzó intézkedéseket. A bővítési folyamat alapkérdései, többek között a jogállamiság, a korrupció, többek között a magas szinten elkövetett korrupció elleni küzdelem, az alapvető jogok és a véleménynyilvánítás szabadsága területén a reformprogram tükrözi a bővítéspolitikai keretben szereplő értékeléseket.

(3) A reformprogram összhangban van az Unióval folytatott gazdasági és pénzügyi párbeszéd keretében a Bizottsághoz benyújtott legújabb makrogazdasági és költségvetési szakpolitikai kerettel.

(4) A reformprogram összhangban van a Moldova csatlakozási pályájával összefüggésben és egyéb releváns dokumentumokban meghatározott reformprioritásokkal, a Párizsi Megállapodás szerinti nemzetileg meghatározott hozzájárulással és a klímasemlegesség 2050-ig történő elérésére irányuló törekvéssel, valamint támogatja azokat.

(5) A reformprogram tiszteletben tartja a 4. cikkben meghatározott általános elveket.

(6) A reformprogramot inkluzív és átlátható módon, a szociális partnerekkel és a civil társadalmi szervezetekkel konzultálva kell kidolgozni.

(7) A Bizottság felkéri Moldovát, hogy 2025. június 24-ig nyújtsa be reformprogramját. A Bizottság megküldi az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak Moldova reformprogramját, amint megkapta azt.

10. cikk

A reformprogram szerinti finanszírozási elvek

(1) Az eszköz ösztönzőket nyújt a reformprogram végrehajtásához azáltal, hogy kifizetési feltételeket határoz meg a pénzeszközök felszabadításához. Az említett kifizetési feltételek alkalmazandók a 6. cikk (1) bekezdése szerinti pénzeszközökre, a kiegészítő támogatás – beleértve a civil társadalmi szervezeteknek nyújtott támogatást és a technikai segítségnyújtást – kivételével. Az említett kifizetési feltételek mérhető minőségi vagy mennyiségi lépések formáját öltik. Az ilyen lépéseknek tükrözniük kell az eszköznek a 3. cikkben meghatározott célkitűzései eléréséhez kapcsolódó konkrét társadalmi-gazdasági reformok és a bővítési folyamat alapkérdései terén a bővítéspolitikai kerettel összhangban elért előrehaladást.

(2) Az (1) bekezdésben említett kifizetési feltételek teljesítése – a teljesítésük mértékétől függően – a pénzeszközök teljes vagy részleges felszabadítását vonja maga után.

(3) A makroszintű pénzügyi stabilitás, a hatékony és eredményes államháztartási gazdálkodás, az átláthatóság és a költségvetés felügyelete a kifizetések általános feltételei, amelyeknek teljesülniük kell a pénzeszközök bármely felszabadításához.

Az eszköz keretében nyújtott pénzeszközök nem támogathatnak olyan tevékenységeket vagy intézkedéseket, amelyek aláássák Moldova szuverenitását és területi integritását.

11. cikk

A reformprogram tartalma

(1) A reformprogramnak különösen a következő elemeket kell meghatároznia, valamint kellően megindokolnia és alátámasztania:

a) a 3. cikkben meghatározott célkitűzésekre koherens, átfogó és megfelelően kiegyensúlyozott választ adó intézkedések, beleértve a strukturális reformokat, a beruházásokat és adott esetben az 5. cikkben említett előfeltételeknek való megfelelést biztosító intézkedéseket;

b) az intézkedések 4. cikkben említett általános elvekkel, valamint a 9. cikk követelményeivel való összhangjának bemutatása;

c) annak kifejtése, hogy az intézkedések várhatóan hogyan erősítik tovább a bővítési folyamatnak a 3. cikk (2) bekezdésének ***a)*** pontjában említett alapkérdéseit, beleértve a jogállamiságot, az alapvető jogokat és a korrupció elleni küzdelmet;

d) a Szomszédsági Beruházási Platform keretében megtárgyalandó és jóváhagyandó beruházási projektek és programok indikatív listája, beleértve a vonatkozó átfogó beruházási volumeneket és a végrehajtás tervezett ütemezését;

e) annak kifejtése, hogy az intézkedések várhatóan milyen mértékben járulnak hozzá az éghajlatpolitikai és környezetvédelmi célkitűzésekhez, és milyen mértékben egyeztethetők össze a jelentős károkozás elkerülését célzó elvvel;

f) annak kifejtése, hogy az intézkedések várhatóan milyen mértékben járulnak hozzá a digitális átalakuláshoz;

g) annak kifejtése, hogy az intézkedések várhatóan milyen mértékben járulnak hozzá az oktatási, képzési és foglalkoztatási, valamint szociális célkitűzésekhez;

h) annak kifejtése, hogy az intézkedések várhatóan milyen mértékben járulnak hozzá a nemek közötti egyenlőséghez és a nők és lányok szerepvállalásához, valamint a nők és a lányok jogainak védelméhez és előmozdításához;

i) a reformok és beruházások tekintetében a pénzeszközök felszabadításának indikatív ütemterve és tervezett kifizetési feltételei, a tervek szerint 2027. december 31-ig végrehajtandó mérhető minőségi vagy mennyiségi lépések formájában;

j) annak kifejtése, hogy az intézkedések várhatóan hogyan járulnak hozzá a KKBP-hez való fokozatos és folyamatos igazodáshoz, beleértve az uniós korlátozó intézkedéseket is;

k) annak kifejtése, hogy az intézkedések várhatóan hogyan építik ki a kapacitásokat és ruháznak be Moldova adminisztratív személyzetébe;

l) a reformprogram Moldova általi hatékony nyomon követésére, jelentésére és értékelésére vonatkozó intézkedések, beleértve a javasolt mérhető minőségi és mennyiségi lépéseket és a (2) bekezdésben meghatározott releváns mutatókat is;

m) Moldova szabálytalanságok, csalás, korrupció, magas szintű korrupció – többek között a magas szinten elkövetett korrupció – és összeférhetetlenség hatékony megelőzésére, feltárására és korrekciójára, valamint az állami támogatások ellenőrzésére vonatkozó szabályok érvényesítésére szolgáló rendszerének bemutatása, továbbá a reformprogram végrehajtásának első éveiben meglévő hiányosságok kezelésére javasolt intézkedések;

n) a reformprogram előkészítése és – amennyiben rendelkezésre áll – végrehajtása céljából a Moldova parlamentjével, Moldova nemzeti jogi keretével összhangban a helyi hatóságokkal, és a releváns érdekelt felekkel, többek között a szociális partnerekkel és a civil társadalmi szervezetekkel való konzultációs folyamat összefoglalása, valamint annak ismertetése, hogy észrevételeik hogyan jelennek meg a reformprogramban;

o) kommunikációs és láthatósági terv a reformprogramról Moldova helyi közönsége számára;

p) bármely egyéb releváns információ.

(2) A reformprogramnak eredményalapúnak kell lennie, és olyan mutatókat kell tartalmaznia, amelyek segítségével értékelni lehet az e rendelet 3. cikkében meghatározott általános és konkrét célkitűzések megvalósítása terén elért előrehaladást. Az említett mutatóknak adott esetben nemzetközileg elfogadott mutatókon és Moldova szakpolitikáihoz kapcsolódó, már rendelkezésre álló mutatókon kell alapulniuk. A mutatóknak továbbá a lehető legnagyobb mértékben összhangban kell lenniük a Nyugat-Balkánra vonatkozó reformprogramoknak az (EU) 2024/1449 rendelet szerinti jóváhagyásáról szóló bizottsági végrehajtási határozatban, valamint az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusz eredménymérési keretében foglalt fő teljesítménymutatókkal.

12. cikk

A reformprogram Bizottság általi értékelése

(1) A Bizottság indokolatlan késedelem nélkül értékeli Moldova reformprogramjának vagy adott esetben a program módosításainak relevanciáját, átfogó jellegét és megfelelőségét. Az értékelés során a Bizottság szorosan együttműködik Moldovával, és észrevételeket tehet, további információkat kérhet, vagy előírhatja Moldova számára, hogy vizsgálja felül és módosítsa reformprogramját.

(2) Az e rendelet 11. cikke (1) bekezdésének j) pontjában meghatározott célkitűzés tekintetében a Bizottság a 2010/427/EU határozattal összhangban megfelelően figyelembe veszi az EKSZ szerepét és hozzájárulását.

(3) A reformprogram értékelésekor a Bizottság figyelembe veszi a Moldováról rendelkezésre álló releváns analitikai információkat, többek között makrogazdasági helyzetét és államadósságának fenntarthatóságát, a Moldova által a 11. cikkben említettek szerint benyújtott indokolást és bizonyítékokat, Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújának hatásait és a Moldova destabilizálására irányuló kísérleteket, valamint minden egyéb releváns információt, így például a 11. cikkben felsorolt információkat.

(4) Értékelésében a Bizottság a következő kritériumokat veszi figyelembe:

a) a reformprogram releváns, átfogó, koherens és megfelelően kiegyensúlyozott választ ad-e a 3. cikkben meghatározott célkitűzésekre és a 11. cikkben említett elemekre;

b) a reformprogram és intézkedései összhangban vannak-e a 4. cikkben említett általános elvekkel és a 9. cikk szerinti követelményekkel;

c) a reformprogram várhatóan felgyorsítja-e a Moldova és az Unió közötti társadalmi-gazdasági szakadék áthidalása felé tett előrehaladást, és ezáltal javítja-e Moldova gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődését, támogatja-e az uniós normákhoz való konvergenciát, csökkenti-e az egyenlőtlenségeket és erősíti-e a társadalmi kohéziót;

d) várható-e, hogy a reformprogram tovább erősíti a bővítési folyamat 3. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett alapkérdéseit;

e) a reformprogram várhatóan felgyorsítja-e Moldova fenntartható, klímasemleges, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens és inkluzív gazdaságra való átállását azáltal, hogy javítja az összeköttetést, előrehaladást ér el a zöld és digitális átállás terén – beleértve a biológiai sokféleség terén elért előrehaladást –, csökkenti a stratégiai függőségeket, továbbá fellendíti a kutatást és az innovációt, az oktatást, a képzést, a foglalkoztatást és a készségeket, valamint a tágabb értelemben vett munkaerőpiacot, különös tekintettel a fiatalokra;

f) a reformprogramban szereplő intézkedések összeegyeztethetőek-e a jelentős károkozás elkerülését célzó és a „senkit nem hagyunk hátra” elvekkel;

g) a reformprogram megfelelően kezeli-e a potenciális kockázatokat az előfeltételeknek és a kifizetési feltételeknek megfelelően;

h) a Moldova által javasolt kifizetési feltételek megfelelőek és ambiciózusak-e, összhangban vannak-e a bővítéspolitikai kerettel, valamint kellően érdemiek és egyértelműek-e ahhoz, hogy teljesítésük esetén lehetővé váljon a pénzeszközök megfelelő felszabadítása, továbbá hogy a javasolt jelentéstételi mutatók megfelelőek és elégségesek-e az átfogó célkitűzések felé tett előrehaladás nyomon követése és az arról való jelentéstétel szempontjából;

i) a Moldova által javasolt intézkedések várhatóan hatékonyan megelőzik, feltárják és korrigálják-e a szabálytalanságokat, a csalást, a korrupciót és az összeférhetetlenséget, a szervezett bűnözést és a pénzmosást, valamint hatékonyan kivizsgálják és büntetőeljárás alá vonják-e az eszköz keretében nyújtott pénzeszközöket érintő bűncselekményeket;

j) a reformprogram hatékonyan tükrözi-e Moldova parlamentje, a nemzeti jogi kerettel összhangban a helyi hatóságok, valamint a releváns érdekelt felek, beleértve a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek által tett észrevételeket.

(5) A Moldova által benyújtott reformprogram értékelése céljából a Bizottságot független szakértők segíthetik.

13. cikk

A Bizottság végrehajtási határozata

(1) A 12. cikkel összhangban lévő pozitív értékelés esetén a Bizottság végrehajtási határozat útján jóváhagyja a Moldova által benyújtott reformprogramot – illetve adott esetben a 14. cikkel összhangban benyújtott módosított programot. E végrehajtási határozatot a 28. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(2) A Bizottság az (1) bekezdésben említett végrehajtási határozata meghatározza a Moldova által végrehajtandó reformokat, a támogatandó beruházási területeket és a reformprogramból eredő kifizetési feltételeket, beleértve az ütemtervet is.

(3) A Bizottság (1) bekezdésben említett végrehajtási határozata megállapítja továbbá a következőket:

a) a 10. cikk (1) bekezdésében említett kifizetési feltételek teljesítése függvényében Moldova rendelkezésére álló valamennyi pénzeszköz indikatív összege, valamint a 11. cikknek megfelelően strukturált, ütemezett felszabadítandó részletek, beleértve az előfinanszírozást is, amint Moldova a reformprogram végrehajtásával kapcsolatban azonosított minőségi vagy mennyiségi lépések formájában kielégítő módon teljesítette a releváns kifizetési feltételeket;

b) a finanszírozás részletenkénti bontása hiteltámogatás és vissza nem térítendő támogatás szerint;

c) az a határidő, ameddig a reformok végső kifizetési feltételeit teljesíteni kell;

d) a reformprogram nyomon követésére, jelentésére és végrehajtására vonatkozó szabályok és ütemterv, többek között – adott esetben – a 4. cikk (9) bekezdésében említett demokratikus ellenőrzés, valamint adott esetben a 23. cikknek való megfeleléshez szükséges intézkedések révén;

e) a 3. cikkben meghatározott általános és konkrét célkitűzések megvalósítása terén elért előrehaladás értékelésére szolgáló, a 11. cikk (2) bekezdésében említett mutatók.

14. cikk

A reformprogram módosításai

(1) Amennyiben Moldova objektív körülmények miatt részben vagy egészben már nem tudja megvalósítani a reformprogramot – a releváns kifizetési feltételeket is beleértve –, módosított reformprogramot javasolhat. Ebben az esetben Moldova indokolással ellátott kérelmet nyújthat be a Bizottsághoz, hogy az módosítsa a 13. cikk (1) bekezdésében említett végrehajtási határozatot.

(2) A Bizottság a 28. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárást követően módosíthatja a végrehajtási határozatot, különösen a rendelkezésre álló támogatási összegekben a 19. cikkben foglalt elvekkel összhangban bekövetkezett változás figyelembevétele érdekében.

(3) Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a Moldova által előterjesztett indokok alátámasztják reformprogramja módosítását, a 12. cikkel összhangban értékeli a módosított reformprogramot, és a 28. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárást követően indokolatlan késedelem nélkül módosíthatja a 13. cikk (1) bekezdésében említett végrehajtási határozatot.

(4) Egy módosításban a Bizottság a kifizetési feltételekre vonatkozóan 2028. december 31-ig terjedő határidőket is elfogadhat.

15. cikk

Hitelmegállapodás, hitelfelvételi és hitelnyújtási műveletek

(1) Az eszköz keretében hitel formájában nyújtott támogatás finanszírozása érdekében a Bizottság a költségvetési rendelet 224. cikkével összhangban felhatalmazást kap arra, hogy a szükséges pénzeszközöket a tőkepiacokon vagy pénzügyi intézményektől az Unió nevében kölcsönvegye.

(2) A Bizottság hitelmegállapodást köt Moldovával. A hitelmegállapodásban meg kell határozni az eszköz keretében hitelek formájában nyújtott támogatás maximális hitelösszegét, rendelkezésre állásának időtartamát és részletes feltételeit. A hitelek maximális futamideje a hitelmegállapodás aláírásának időpontjától számított 40 év.

A költségvetési rendelet 223. cikkének (4) bekezdésén túlmenően és attól eltérve, a hitelmegállapodás tartalmazza az előfinanszírozás összegét és az előfinanszírozás elszámolására vonatkozó szabályokat.

(3) A hitelmegállapodást egyidejűleg az Európai Parlament és a Tanács rendelkezésére kell bocsátani.

16. cikk

Tartalékfeltöltés

(1) A hitelekre vonatkozóan 9 %-os tartalékfeltöltési rátával kell tartalékot képezni az (EU) 2021/947 rendelet 6. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti Szomszédság földrajzi programhoz rendelt keretösszegből, és azt a hasonló kockázatokat támogató céltartalékok részeként kell felhasználni.

(2) A költségvetési rendelet 214. cikke (2) bekezdésének utolsó mondatától eltérve, a tartalékfeltöltést fokozatosan kell létrehozni, de legkésőbb a hitelek teljes folyósításáig teljes mértékben létre kell hozni.

(3) A tartalékfeltöltési rátát az (EU) 2021/947 rendelet 31. cikke (5) bekezdésének negyedik albekezdésében előírt eljárással összhangban az e rendelet hatálybalépésének napjától kezdődően legalább háromévenként felül kell vizsgálni.

17. cikk

Előfinanszírozás

(1) A reformprogramnak a Bizottsághoz történő benyújtását követően Moldova kérheti az eszköz keretében a 6. cikk (1) bekezdésével összhangban előirányzott teljes összeg – a civil társadalmi szervezeteknek nyújtott támogatást és a technikai segítségnyújtást is magában foglaló kiegészítő támogatás, valamint a hitelekre vonatkozó tartalékfeltöltés levonását követően – legfeljebb 18 %-ának megfelelő előfinanszírozás felszabadítását.

(2) A Bizottság a kért előfinanszírozást a 13. cikkben említett végrehajtási határozatának elfogadását, valamint az eszközről szóló megállapodás, illetve a hitelmegállapodás hatálybalépését követően szabadíthatja fel. A pénzeszközöket a 19. cikk (3) bekezdésének első mondatával összhangban és az 5. cikkben meghatározott előfeltételek tiszteletben tartása mellett kell felszabadítani.

(3) A Bizottság határoz az egy vagy több részletben folyósítható előfinanszírozás folyósításának időkeretéről.

18. cikk

Beruházási projektek végrehajtása a Szomszédsági Beruházási Platform keretében

(1) Az uniós pénzügyi támogatás további beruházások vonzására irányuló multiplikátorhatásának kihasználása érdekében a reformprogramot támogató beruházásokat nemzetközi pénzügyi intézményekkel együttműködésben, a Szomszédsági Beruházási Platform keretében jóváhagyott beruházási projektek formájában kell végrehajtani.

(2) Az összes alkalmazandó feltétel kielégítő teljesítését követően a 19. cikk (3) bekezdésében foglaltak szerint a Bizottság elfogad egy, a pénzeszközök felszabadítását engedélyező határozatot. Az említett határozatnak a 6. cikk (1) bekezdésével összhangban meg kell határoznia az Unió által a Szomszédsági Beruházási Platform keretében jóváhagyott projektekre nyújtott vissza nem térítendő támogatás formájában biztosított pénzeszközök összegét, valamint a Moldova számára hiteltámogatás formájában felszabadítandó pénzügyi támogatás összegét. Az említett határozatnak továbbá meg kell határoznia – az eszközről szóló megállapodásban a 8. cikk (5) bekezdésének c) pontja szerint meghatározott aránnyal összhangban –, e hiteltámogatás mekkora részét kell Moldovának a Szomszédsági Beruházási Platform keretében jóváhagyott projektek számára társfinanszírozás formájában rendelkezésre bocsátania.

19. cikk

A kifizetési feltételek teljesítésének értékelése, a pénzeszközök visszatartása és csökkentése, a kifizetésekre vonatkozó szabályok

(1) Moldova évente kétszer, legkésőbb a bizottsági végrehajtási határozatban foglalt határidőt követő két hónapon belül kellően indokolt kérelmet nyújt be a pénzeszközöknek a reformprogramban meghatározott mérhető mennyiségi vagy minőségi lépésekhez kapcsolódó teljesített kifizetési feltételekre tekintettel történő felszabadítása iránt.

(2) A Bizottság indokolatlan késedelem nélkül értékeli, hogy Moldova megfelelt-e az 5. cikkben meghatározott előfeltételeknek és a 10. cikk (3) bekezdésében meghatározott finanszírozási elveknek, valamint kielégítően teljesítette-e a 13. cikkben említett bizottsági végrehajtási határozatban meghatározott kifizetési feltételeket. Amennyiben a Bizottság megállapítja, hogy a Moldova által korábban teljesített kifizetési feltételek – amelyekre vonatkozóan a Bizottság korábban kifizetést eszközölt – Moldova részéről már nem teljesülnek, a Bizottság ugyanekkora összeggel csökkenti a jövőbeli folyósításokat.

Az említett értékelés elvégzésében a Bizottságot szakértők – ideértve a tagállami szakértőket is – segíthetik. Abban az esetben, ha a pénzeszközök felszabadítása iránti kérelem vagy a kifizetési kérelem a 22. cikk (2) bekezdésében említett, a 32. tárgyalási fejezethez kapcsolódó lépést foglal magában, a Bizottság kizárólag abban az esetben fogadhat el a pénzeszközök felszabadítását jóváhagyó határozatot, ha egy ilyen lépést pozitívan értékel.

(3) Amennyiben a Bizottság pozitív értékelést ad valamennyi alkalmazandó feltétel kielégítő teljesítéséről, indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot, mielőtt olyan határozatot fogadna el, amely engedélyezi az említett feltételeknek megfelelő pénzeszközök felszabadítását. Az említett összegek tekintetében a határozat képezi a 10. cikkben említett feltételt.

(4) Amennyiben a Bizottság negatívan értékeli bármely feltétel ütemterv szerinti teljesítését, az ilyen feltételeknek megfelelő pénzeszközök felszabadítását vissza kell tartani. A Bizottság az említett értékelésről indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot. A visszatartott összegek csak akkor szabadíthatók fel, ha Moldova a pénzeszközök felszabadítására irányuló későbbi kérelem részeként megfelelően megindokolta, hogy megtette a szükséges intézkedéseket a vonatkozó kifizetési feltételek kielégítő teljesítésének biztosítása érdekében.

(5) Amennyiben a Bizottság arra a következtetésre jut, hogy Moldova a (4) bekezdésben említett kezdeti negatív értékeléstől számított tizenkét hónapon belül nem hozta meg a szükséges intézkedéseket, a Bizottság a vissza nem térítendő pénzügyi támogatás és a hitel összegét a releváns kifizetési feltételekhez kapcsolódó résszel arányosan csökkenti. A végrehajtás első évében a (4) bekezdésben említett kezdeti negatív értékeléstől számított 24 hónapos határidőt kell alkalmazni. Moldova a Bizottság következtetéseinek közlésétől számított két hónapon belül észrevételeket tehet.

(6) A 2028. december 31-ig nem teljesített kifizetési feltételekhez kapcsolódó összegek Moldovát nem illetik meg, és adott esetben ezeket vissza kell vonni vagy törölni kell a rendelkezésre álló hiteltámogatás összegéből.

(7) A Bizottság csökkentheti a vissza nem térítendő pénzügyi támogatás összegét, és visszafizettethet Moldovával – akár ellentételezés útján – bármely, az eszköz célkitűzéseinek elérésére fordított összeget, csökkentheti a Moldovának folyósítandó hitel összegét, vagy a hitelmegállapodással összhangban kérheti a hitel lejárat előtti visszafizetését a következő esetekben: jogosulatlanul kifizetett pénzeszközök, az Unió pénzügyi érdekeit sértő szabálytalanságokkal, csalással, korrupcióval és összeférhetetlenséggel kapcsolatban azonosított, olyan esetek vagy súlyos aggályok fennállása, amelyeket

Moldova nem orvosolt, vagy a minőségi vagy mennyiségi lépések visszafordítása; vagy a kifizetés megtörténtét követően – többek között az OLAF vagy a Számvevőszék jelentései által szolgáltatott információk alapján – anank megállapítása, hogy Moldova nem teljesítette kielégítően a lépéseket, vagy az eszközről szóló megállapodásból vagy a hitelmegállapodásból eredő valamely kötelezettség súlyos megszegése. A Bizottság az ilyen csökkentésekről szóló bármely határozat meghozatalát megelőzően tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(8) A költségvetési rendelet 116. cikkének (2) bekezdésétől eltérve, a költségvetési rendelet 116. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említettek szerinti kifizetési határidőt a pénzeszközök Moldovának történő felszabadításának engedélyezéséről szóló, e cikk (3) bekezdése szerinti határozat közlésének napjától kell számítani.

(9) A költségvetési rendelet 116. cikkének (5) bekezdése nem alkalmazandó az e cikk és az e rendelet 21. cikke alapján közvetlenül Moldova államkincstárába pénzügyi támogatásként folyósított kifizetésekre.

(10) Az e cikk szerinti vissza nem térítendő pénzügyi támogatás és hitelek kifizetését az éves költségvetési eljárásban meghatározott költségvetési előirányzatokkal összhangban és a rendelkezésre álló finanszírozás függvényében kell teljesíteni. A pénzeszközöket részletekben kell kifizetni. Egy-egy részlet kifizetése egy vagy több részfolyósítással történhet.

(11) Az összegeket a (3) bekezdésben említett határozatot követően, a hitelmegállapodással összhangban kell kifizetni.

(12) A hitelek formájában nyújtott támogatás bármely összegének kifizetésére akkor kerül sor, ha Moldova a hitelmegállapodásban meghatározott formában, és az eszközről szóló megállapodás rendelkezéseivel összhangban kifizetési kérelmet nyújt be.

20. cikk

Átláthatóság a reformprogram végrehajtásához finanszírozásban részesülő személyek és szervezetek tekintetében

(1) Moldova naprakész adatokat tesz közzé az eszköz keretén belüli reformok és beruházások végrehajtása céljából a hároméves időszak alatt összesen 50 000 EUR-nak megfelelő összeget meghaladó finanszírozásban részesülő végső kedvezményezettekről.

(2) Az (1) bekezdésben említett végső kedvezményezettek esetében a következő információkat géppel olvasható formátumban, a kapott pénzeszközök teljes összegének sorrendjében, egy weboldalon kell közzétenni, kellően figyelembe véve a titoktartási és a ***biztonsági*** követelményeket és különösen a személyes adatok védelmét:

a) jogi személy esetében a végső kedvezményezett teljes hivatalos neve és héaazonosító száma vagy adóazonosító száma, amennyiben rendelkezésre áll, vagy más, a jogi személyre alkalmazandó jogszabályok által megállapított egyedi azonosító;

b) természetes személy esetében a végső kedvezményezett vezeték- és utóneve vagy -nevei;

c) a végső kedvezményezett által kapott összeg, valamint az eszköz alá tartozó azon reformok és beruházások, amelyek végrehajtásához ezen összeg hozzájárul.

(3) A (2) bekezdésben említett információkat nem kell közzétenni, ha a közzététel veszélyeztetheti az érintett végső kedvezményezettek jogait és szabadságait, vagy súlyosan sértheti üzleti érdekeiket. Az ilyen információkat a Bizottság rendelkezésére kell bocsátani.

(4) Moldovának legalább évente egyszer, elektronikus úton továbbítania kell a Bizottság részére az e cikk (1) bekezdésében említett végső kedvezményezettekre vonatkozó adatokat, a 8. cikk (5) bekezdésének l) pontjában említettek szerint az eszközről szóló megállapodásban meghatározandó, géppel olvasható formátumban.

IV. FEJEZET

AZ UNIÓ PÉNZÜGYI ÉRDEKEINEK VÉDELME

21. cikk

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

(1) Az eszköz végrehajtása során a Bizottság és Moldova minden megfelelő intézkedést megtesznek az Unió pénzügyi érdekeinek védelme céljából, szem előtt tartva az arányosság elvét és az eszköz működésének különös feltételeit, az 5. cikk (1) bekezdésében meghatározott előfeltételeket, valamint az eszközről szóló megállapodásban meghatározott feltételeket, különösen a csalás, a korrupció, az összeférhetetlenség és a szabálytalanságok megelőzése, feltárása és korrekciója, valamint az eszköz keretében rendelkezésre bocsátott pénzeszközöket érintő bűncselekmények kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása tekintetében. Moldova kötelezettséget vállal arra, hogy előrehalad az eredményes és hatékony irányítási és kontrollrendszerek terén, és biztosítja a jogtalanul kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált összegek visszafizettetésének lehetőségét.

(2) Az eszközről szóló megállapodás a következő kötelezettségeket írja elő Moldova számára:

a) annak rendszeres ellenőrzése, hogy a nyújtott finanszírozás felhasználása megfelelt-e az alkalmazandó szabályoknak, különös tekintettel a csalás, a korrupció, az összeférhetetlenség, valamint a szabálytalanságok megelőzése, feltárása és korrekciója tekintetében alkalmazandó szabályokra;

b) a visszaélést bejelentő személyek védelme;

c) megfelelő intézkedések meghozatala – többek között a reformprogram szerinti reformok és beruházási projektek végrehajtására irányuló intézkedésekkel kapcsolatban – az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás, korrupció, összeférhetetlenség és szabálytalanságok megelőzése, feltárása és korrekciója, az említett érdekeket sértő bűncselekmények kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása céljából, valamint a kettős finanszírozás feltárása és elkerülése és a hűtlen kezelésben érintett pénzeszközök visszafizettetése érdekében, továbbá adott esetben az Európai Ügyészség és a tagállamok illetékes hatóságai által az eszköz keretében nyújtott pénzeszközöket érintő bűncselekményekkel kapcsolatban benyújtott kölcsönös jogsegély iránti kérelmek kezelésére irányuló megfelelő intézkedések haladéktalan meghozatala;

d) az (1) bekezdés alkalmazásában – különösen a reformprogramban foglalt reformok és beruházások végrehajtásával kapcsolatos pénzeszközök felhasználásának ellenőrzése céljából – megfelelő adatok gyűjtése és az azokhoz való hozzáférés biztosítása az uniós adatvédelmi elveknek és az alkalmazandó adatvédelmi szabályoknak megfelelően, azon személyek és szervezetek vonatkozásában, amelyek a III. fejezet értelmében a reformprogram szerinti intézkedések végrehajtásához finanszírozásban részesülnek, beleértve a tényleges tulajdonosokra vonatkozó információkat is;

e) kifejezett felhatalmazás a Bizottság, az OLAF, a Számvevőszék és adott esetben az Európai Ügyészség számára arra, hogy gyakorolják a költségvetési rendelet 129. cikke szerinti jogaikat.

(3) Az eszközről szóló megállapodásnak rendelkeznie kell továbbá arról, hogy a Bizottságnak jogában áll arányosan csökkenteni az eszköz keretében biztosított vissza nem térítendő pénzügyi támogatás összegét, és visszafizettetni Moldovával – akár ellentételezés útján – bármely, az eszköz célkitűzéseinek elérésére fordított összeget, valamint csökkenteni a Moldovának folyósítandó hitel összegét, vagy a hitelmegállapodással összhangban kérni a hitel lejárat előtti visszafizetését a következő esetekben: jogosulatlanul kifizetett pénzeszközök; az Unió pénzügyi érdekeit sértő szabálytalanságokkal, csalással, korrupcióval és összeférhetetlenséggel kapcsolatban azonosított olyan esetek vagy súlyos aggályok fennállása, amelyeket Moldova nem orvosolt, vagy a kifizetést követően a Bizottság által annak megállapítása, hogy a lépéseket nem kielégítően teljesítették, vagy az eszközről szóló megállapodásból vagy a hitelmegállapodásból eredő valamely kötelezettség súlyos megszegése. A Bizottság a visszafizettetés vagy a csökkentés összegéről vagy a lejárat előtt visszafizetendő összegről való döntés során tiszteletben tartja az arányosság elvét, valamint figyelembe veszi az Unió pénzügyi érdekeit sértő szabálytalanság, csalás, korrupció vagy összeférhetetlenség, illetve a kötelezettségszegés súlyosságát. Lehetőséget kell biztosítani Moldovának arra, hogy a csökkentés elvégzését vagy a lejárat előtti visszafizetés kérését megelőzően észrevételeket tegyen.

(4) Az eszköz keretében pénzeszközöket végrehajtó személyek és szervezetek haladéktalanul jelentik a Bizottságnak és az OLAF-nak az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás, korrupció, összeférhetetlenség és szabálytalanság gyanús eseteit.

22. cikk

Moldova belső rendszerei és az ellenőrző hatóság szerepe

(1) Az eszköz finanszírozásának pénzügyi támogatásként rendelkezésre bocsátott része tekintetében a Bizottság a közkiadások ellenőrzése céljából a Moldova által létrehozott ellenőrző hatóságokra támaszkodhat. A Bizottság adott esetben ezenfelül a 4. cikk (9) bekezdésében említett további demokratikus ellenőrzésre is támaszkodik.

(2) A reformprogram a végrehajtásának első éveiben prioritásként kezeli a 32. tárgyalási fejezethez kapcsolódó reformokat, különös tekintettel az államháztartási gazdálkodásra és a belső kontrollra, valamint a csalás elleni küzdelemre, emellett a 23. és a 24. tárgyalási fejezetet, különös tekintettel az igazságszolgáltatásra, a korrupcióra és a szervezett bűnözésre, továbbá a 8. tárgyalási fejezetet, különös tekintettel az állami támogatások ellenőrzésére.

(3) Moldova haladéktalanul jelent a Bizottságnak bármely, első közigazgatási vagy bírósági ténymegállapítás tárgyát képező szabálytalanságot – többek között a csalást –, és tájékoztatja a Bizottságot az ilyen szabálytalanságokkal kapcsolatban indított közigazgatási és bírósági eljárások előrehaladásáról. Az ilyen jelentéstételt elektronikus úton kell elvégezni, a Bizottság által létrehozott szabálytalanságkezelő rendszer alkalmazásával.

(4) Az (1) bekezdésben említett ellenőrző hatóságok rendszeres párbeszédet folytatnak a Számvevőszékkel, az OLAF-fal és adott esetben az Európai Ügyészséggel.

(5) A Bizottság kockázatértékelés és az (1) bekezdésben említett ellenőrző hatóságokkal folytatott párbeszéd alapján részletes rendszer-felülvizsgálatokat végezhet Moldova költségvetésének végrehajtásával kapcsolatban, és ajánlásokat tehet a rendszerek javítására.

(6) A Bizottság Moldovának szóló ajánlásokat fogadhat el minden olyan esetben, amikor véleménye szerint az illetékes hatóságok nem tették meg a szükséges lépéseket a csalás, korrupció, összeférhetetlenség és szabálytalanságok olyan eseteinek megelőzése, feltárása és korrekciója érdekében, amelyek veszélyeztetik vagy nagy eséllyel veszélyeztetni fogják az eszközből finanszírozott kiadásokkal való hatékony és eredményes gazdálkodást, valamint minden olyan esetben, amikor hiányosságokat észlel az említett hatóságok által bevezetett kontrollrendszer kialakításában és működésében. Moldovának végre kell hajtania az ilyen ajánlásokat, vagy meg kell indokolnia, miért nem teszi ezt.

V. FEJEZET

NYOMON KÖVETÉS, JELENTÉSTÉTEL ÉS ÉRTÉKELÉS

23. cikk

Nyomon követés és jelentéstétel

(1) A Bizottság nyomon követi az eszköz végrehajtását, és értékeli a 3. cikkben meghatározott célkitűzések megvalósulását. Az említett végrehajtás nyomon követése célzott, az eszközről szóló megállapodás keretében végrehajtott tevékenységekkel arányos, és nem érinti az (EU) 2021/947 rendeletben előírt jelentéstételi követelményeket. A 11. cikk (2) bekezdésében említett mutatók várhatóan hozzájárulnak az eszköz Bizottság általi nyomon követéséhez.

(2) Az eszközről szóló megállapodás meghatározza Moldova számára, hogy az (1) bekezdés alkalmazásában mely szabályok és eljárások szerint tegyen jelentést a Bizottságnak.

(3) A Bizottság éves jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az e rendelet célkitűzéseinek megvalósítása terén elért előrehaladásról. Az éves jelentést évente kétszer az eszköz végrehajtásának állásáról szóló tájékoztatással kell kiegészíteni.

(4) A Bizottság a (3) bekezdésben említett éves jelentést a 28. cikk (1) bekezdésében említett bizottság rendelkezésére bocsátja.

(5) A Bizottság az eszköznek az (EU) 2024/1449 rendelet alapján létrehozott eredménytáblájával összefüggésben beszámol a Moldova reformprogramjának végrehajtása terén elért előrehaladásról.

24. cikk

Az eszköz eredménytáblája

A Bizottság az eszköznek az (EU) 2024/1449 rendelet alapján létrehozott eredménytábláján mutatja be a reformprogram végrehajtása terén elért előrehaladást.

25. cikk

Az eszköz értékelése

(1) A Bizottság 2027. december 31. után, és 2031. december 31-ig elvégzi az eszköz független utólagos értékelését. Az említett utólagos értékelés felméri az uniós hozzájárulást az eszköz célkitűzéseinek megvalósításához.

(2) Az utólagos értékelésnek az OECD Fejlesztési Támogatási Bizottságának a bevált gyakorlatra vonatkozó elveire kell támaszkodnia, törekedve annak megállapítására, hogy teljesültek-e az eszköz célkitűzései, valamint ajánlások megfogalmazására a jövőbeli tevékenységek javítása céljából.

(3) A Bizottság az említett utólagos értékelés megállapításairól és következtetéseiről, valamint az azokkal kapcsolatos észrevételeiről és nyomonkövetési intézkedéseiről tájékoztatja az Európai Parlamentet, a Tanácsot és a tagállamokat. Az említett utólagos értékelésről az Európai Parlament, a Tanács, illetve a tagállamok kérésére vita folytatható. Az eredményeket fel kell használni a jövőbeni programok és a tevékenységek előkészítése, valamint az erőforrások elosztása során. Az említett utólagos értékelést és nyomon követést nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

(4) A Bizottság – megfelelő mértékig – valamennyi releváns érdekelt felet – ideértve Moldovát, a szociális partnereket és a civil társadalmi szervezeteket – bevonja az e rendelet értelmében nyújtott uniós finanszírozás értékelési folyamatába, és adott esetben arra törekszik, hogy Moldova szoros bevonásával a tagállamokkal és más partnerekkel közös értékelést készítsen.

26. cikk

Moldova jelentéstétele a gazdasági és pénzügyi párbeszéd keretében

Moldova a gazdasági és pénzügyi párbeszéd keretében évente egyszer jelentést tesz a reformprogram reformmal kapcsolatos részének megvalósítása terén elért előrehaladásról.

27. cikk

Az eszköz parlamenti felügyelete és ellenőrzése

(1) A Bizottság jelentést tesz az Európai Parlament illetékes bizottságainak az eszköz és a reformprogram végrehajtásáról. A Bizottság írásban tájékoztatást nyújt az Európai Parlamentnek a következőkről:

a) az eszköz végrehajtása terén elért előrehaladás állása;

b) a reformprogram értékelése;

c) a 23. cikk (3) bekezdésében említett jelentés fő megállapításai;

d) kifizetési, visszatartási és csökkentési eljárások – adott esetben –, ideértve a feltételek kielégítő teljesítésének biztosítása érdekében tett bármely észrevételt; és

e) az eszköz végrehajtásával kapcsolatos minden egyéb releváns elem.

(2) Az Európai Parlament és a Bizottság közötti rendszeres párbeszédre évente legalább egyszer sor kerül, és egybeeshet az NDICI – Globális Európára vonatkozó magas szintű geopolitikai párbeszéddel.

(3) A Bizottság figyelembe veszi a (2) bekezdésben említett párbeszéd során kifejtett nézetekből eredő valamennyi elemet, beleértve adott esetben az Európai Parlament állásfoglalásait is.

VI. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

28. cikk

Bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot az (EU) 2021/947 rendelettel létrehozott bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

(3) Ha a bizottság a 13. cikk (1) bekezdésében és a 14. cikk (2) bekezdésében említett végrehajtási határozatok esetében nem nyilvánít véleményt, a Bizottság nem fogadhatja el a végrehajtási jogi aktus tervezetét, és a 182/2011/EU rendelet 5. cikke (4) bekezdésének harmadik albekezdése alkalmazandó.

29. cikk

Tájékoztatás, kommunikáció és nyilvánosság

(1) Az (EU) 2021/947 rendeletben meghatározott követelmények sérelme nélkül a Bizottság – többek között Moldovával közösen folytatott – kommunikációs tevékenységekben vesz részt, hogy a reformprogramban előirányzott pénzügyi támogatás uniós finanszírozásának láthatósága biztosított legyen. A Bizottság biztosítja, hogy az eszköz keretében nyújtott támogatást finanszírozási nyilatkozatban közöljék és elismerjék. Az eszköz keretében finanszírozott intézkedéseket az uniós finanszírozású külső tevékenységekre vonatkozó és egyéb releváns iránymutatásokban foglalt kommunikációs és láthatósági követelményekkel összhangban kell elvégezni.

(2) Az uniós finanszírozás címzettjei aktívan feltüntetik az uniós finanszírozás eredetét, és biztosítják az uniós finanszírozás láthatóságát – többek között azáltal, hogy feltüntetik az Unió emblémáját és egy megfelelő, „Az Európai Unió általi finanszírozásban részesült” szövegű finanszírozási nyilatkozatot –, különösen a tevékenységek és azok eredményeinek népszerűsítése során, következetes, hatékony és arányos módon célzott tájékoztatást nyújtva többféle célközönségnek, köztük a médiának és a nyilvánosságnak.

(3) A tájékoztatást, a kommunikációt és a nyilvánosságot hozzáférhető formátumban kell biztosítani.

30. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2025. március 18-án.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
R. METSOLA	A. SZŁAPKA